

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för arkeologi och antikens historia

Hierarki och genus på minoisk - mykenska guldringar

En undersökning genom bildens uppbyggnad

Robin Jackson
Höstterminen 2016

Antikens kultur och samhällsliv: Examensarbete för kandidatexamen
AKSK04, 15 hp
Handledare: Anne-Marie Leander Touati
Examinator: Renée Forsell

Abstract

This essay examines twenty-two minoan-mycenaean gold signet rings depicting group motifs. It strives for an unbiased approach to the interpretation of the motifs by studying the placement, negative space and direction of the figures in search of possible signs of hierarchy and gender expression. In doing so, traditional theories of women being the most important figures are challenged. The essay concludes that the theory of a matriarchy based on images may not be unequivocally supported, as both women and men seem equally significant in the iconography.

Keywords: Bronze Age, Minoan, Mycenaean, Gold signet rings, Iconography, Hierarchy, Gender.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INTRODUKTION.....	1
<i>1.1 INLEDNING.....</i>	<i>1</i>
<i>1.2 SYFTE.....</i>	<i>2</i>
<i>1.3 FORSKNINGSÖVERSIKT.....</i>	<i>2</i>
<i>1.4 MATERIAL .....</i>	<i>4</i>
<i>1.5 TEORI OCH BEGREPPSAPPARAT .....</i>	<i>7</i>
<i>1.6 METOD OCH FRÅGESTÄLLNINGAR .....</i>	<i>8</i>
2. ANALYS	9
<i>2.1 MOTIV .....</i>	<i>9</i>
<i>2.2 FIGURERNAS PLACERING .....</i>	<i>9</i>
<i>2.3 FIGURERNAS GRUPPERINGAR.....</i>	<i>14</i>
<i>2.4 INTERAGERANDE FIGURER – VÄNDNING.....</i>	<i>16</i>
3. KONKLUSION.....	18
4. RESONERANDE KATALOG	20
BIBLIOGRAFI	65
BILDBILAGA	69

FÖRORD

Jag vill tacka Maria Anastasiadou på *CMS Heidelberg* för att ha gett mig tillstånd att publicera ritningar och fotografier av sjutton guldringar i *Arachnes* databas samt försett mig med högkvalitativa bilder. Jag vill även tacka Jack L. Davis och Sharon Stocker från *University of Cincinnati* för deras tillstånd att publicera en ritning samt fotografi av en guldring utgrävd på Pylos, publicerad i deras artikel ”The Lord of the Gold Rings: The Griffin Warrior of Pylos” i *Hesperia* 85.4. Jag vill också tacka Carol R. Hershenson från *University of Cincinnati* för att ha hjälpt mig med att få tillståndet. Slutligen vill jag tacka Janice L. Crowley för tillstånd att publicera ritningar av fyra guldringar: *Archanes Cult Ring*, *Minos Ring*, *Poros Ring* och *Runner Ring* från *IconA Databases*.

Malmö mars 2017

Robin Jackson

INTRODUKTION

1.1 Inledning

Den minoiska och mykenska bronsålderskulturen har lämnat efter sig en rik bildvärld i form av kärl, väggmålningar, figuriner, sigill på stenar och ringar. Dessa kulturernas bildvärld avbildar inga pampiga monument med fokus på makthavare och porträtt av politiska ledare. Istället visas betraktaren av dessa föremål olika miljöer med anonyma figurer som utför okända handlingar, troligen av religiös karaktär. Figurerna ges inga namn eller förklaringar och är likvärdigt detaljerade.¹

Denna uppsats diskuterar bildvärlden som är framställd på ringar. De utgör en liten del av det stora sigillmaterialet. Corpusverket, *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel* (CMS) räknar 9290 sigill, daterade ca 2600 f. Kr till 1200 f. Kr., varav bara 284 är ringar. Uppsatsen fokuserar på en grupp ringar gjorda i guld. I CMS förekommer sjuttiofyra guldringar, därtill kommer ytterligare elva som ännu inte är publicerade i CMS på grund av kontesterad autenticitet eller att de är sena fynd.² Det totala materialet av ringar i guld som räknats samman för detta arbete är alltså åttiofem. Uppsatsen fokuserar på tjugotvå stycken av dessa.

Guldringarna är gjorda med hög yrkesskicklighet och tolkas därför som att ha tillhört eliten i samhället. Ringbärarna var troligtvis delegater till makthavaren och ringarna tros möjligtvis ha använts som symboler för deras auktoritet.³ Det har också diskuterats ifall motiven på ringarna möjligtvis representerar olika ämbeten.⁴ Ringarna tros också ha tillhört eliten på grund av materialet guld, som var svåråtkomligt och troligtvis fick importeras.⁵

De åttiofem guldringarna uppvisar blandade motiv av djur så som oxar, renar, lejon, hästar, mytologiska väsen som gripar samt människor i interaktion med dessa eller med varandra. Många av bilderna som visar människor på guldringarna har tolkats som religiösa motiv, processioner, trädskakning, epifaniscener och stenkramning etc.

---

¹ Mylonopoulos (red.) 2010, 22-23, 42-43, 56.

² Crowley 2013, 382.

³ Cain 2001, 27-28.

⁴ Lebessi, Muhly, Papasavvas 2004, 24-25.

⁵ Marinatos 2010, 8-9.

1.2 Syfte

Denna uppsats syftar till ett förutsättningslöst närmande av bilderna för att söka uttryck för hierarki och genus. Uppsatsen presenterar en ny analysväg för bildbeskrivningen och sätter därmed tidigare tolkning av figurerna och deras respektive betydelser under debatt.

Undersökningen har valt att fokusera på hierarki och genus som ett svar på hur mycket tilltro som kan sättas till gängse tolkningar av bilderna, där de flesta förklaras som kultscener med närvaro av gudomligheter eller figurer med religiös auktoritet. Genusresonemanget svarar också mot gängse uppfattningar i forskningen om det minoiska samhället som ett matriarkat, eller tanken på kvinnans ledande roll i religion och rit. Kvinnans betydelse i bildvärlden styrks också av ringarnas bildvärld. Av de tjugotvå ringarna uppvisar sex stycken enbart kvinnor. Ytterligare tretton stycken har både män och kvinnor men i alla utom en, den enda med bara män, är kvinnorna i stor majoritet.

1.3 Forskningsöversikt

Ett övergripande problem inom forskningsfältet har varit att hitta en gemensam ofärgad terminologi för beskrivning av de olika bildernas innehåll.⁶ Denna problematik har varit så omfattande att en diskussion har förts huruvida det föreligger en förförståelse i den moderna betraktarens tolkning eller om bildernas skapare medvetet konstruerade bilden med flera tolkningsmöjligheter.⁷

Det har gjorts ett flertal försök till objektiva kategoriseringar av de publicerade sigillen. Corpusverk från CMS innan 1975 har kritiserats med anledning av varierande beskrivningar beroendes på författare.⁸ Ringarna har kategoriserats efter motiv av John G. Younger 1988 i *The iconography of late Minoan And Mycenaean sealstones and finger rings* och senast av Janice L. Crowley 2013 i *The iconography of Aegean seals*.

Younger delar in sigillmaterialet (ringar och stenar) i kategorierna människor, män, kvinnor, djur, monster, växter, bakgrunder, religiösa motiv osv. Motiv som klassificeras religiösa får sin benämning på grund av bildens uppvisande av kultobjekt som ”kulthorn”, dubbelyxor och ”ormramar”. Crowley gör en liknande indelning i kategorier som Younger fast benämner dem med andra namn som exempelvis mänskliga figurer, fantasiväsen, fauna, flora. Utöver detta delar hon in sigillen i olika så kallade ”teman” som exempelvis symboliska eller fredliga

---

⁶ Crowley 2013, 10; McGowen 2011, 16.

⁷ McGowen 2011, 17.

⁸ McGowen 2011, 13.

aktiviteter och krig osv. Crowley är skeptiskt mot en indelning av figurerna som enbart kvinnor och män och menar på att ett mer betydelsefullt begrepp måste införas. Hon benämner därför särskilda figurer för *VIP*. Hon avstår också från att dela in figurerna i kultbegrepp eftersom hon anser de benämningarna är färgade av tolkningar.⁹

En del guldringar innehåller oklara objekt som är placerade runt omkring figurerna.¹⁰ Dessa har bland annat diskuterats av Crowley 2013 i boken *The iconography of Aegean seals*, Nanno Marinatos 2010 i *Minoan Kingship and the Solar Goddess: A near eastern koine*, Evangelos Kyriakidis 2005 i en artikel från *American Journal of Archaeology: Unidentified Floating Objects on Minoan Seals* samt diverse författare till utgivna volymer från CMS.

Diskussionen inom studiet av guldringarna har främst fokuserat på handlingarna figurerna utför och motivet de befinner sig i. Många av bilderna tros avbilda religiösa handlingar eller aktiviteter. En del av figurerna beskrivs som gudinnor men även gudar.¹¹ Här är forskningen delad angående huruvida gudstron var monoteistisk eller polyteistisk. Sir Arthur Evans förespråkade en monoteistisk syn med en ”modergudinna” i centrum 1912 i artikeln *The Minoan and Mycenaean Element in Hellenic Life* medan Martin P:son Nilsson argumenterade för en polyteistisk syn i form av jordbruksrelaterade riter 1950 i boken *The Minoan-Mycenaean Religion and Its Survival in Greek Religion*. Dessa diskussioner är fortfarande aktuella idag.¹² Figurerna som ofta antas befinna sig i ett religiöst sammanhang har inom forskningen generellt beskrivits som dansande. Dans är därför starkt förknippad med den minoisk-mykenska religionen. Anledningen till att man tror att figurerna dansar är avbildandet av deras kläder, hår samt gester som man menar indikerar rytmiska rörelser.¹³ Den guldring som mest

använts som belägg för detta argument är en ring utgrävd på Kreta (Fig. 1). Gesterna har även diskuterats av Michael Wedde som gjorde en studie av en serie guldringar 1999 i *Talking hands. A study of Minoan and Mycenaean ritual gesture. Some preliminary notes*.

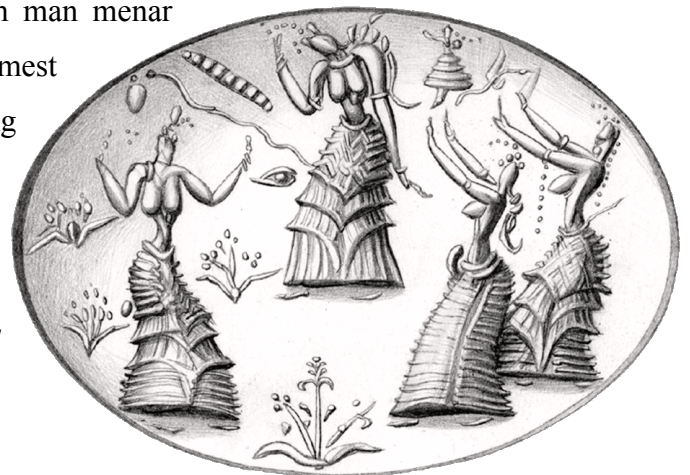

Fig. 1. CMS II,3.51. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

⁹ Crowley 2013, 28, 30.

¹⁰ Ringarna 5, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 och 22 i uppsatsen.

¹¹ Nakassis, Gulizio & James (red.) 2014, 117-118. Se ringarna 2, 5, 8, 9, 17, 19, 20 och 21 i resonerande katalog för beskrivningar av kvinnliga gudomar och ringarna 13, 15, 17, 20 och 21 för manliga gudomar.

¹² Nakassis, Gulizio & James (red.) 2014, 116.

¹³ Cappel, Günkel-Maschek, Panagiotopoulos (red.) 2015, 311-312.

1.4 Material

Min urvalsprincip har varit alla ringar av guld som visar grupper om mer än två figurer. Anledningen till urvalet är för att en undersökning om en möjlig hierarki behöver ett flertal figurer i samma bild för att visa skillnader mellan dem. Urvalet av ringar med bilder som avbildar ett flertal figurer visar också ifall uttryck för hierarki och genus förekommer över en bredare repertoar av ringar med olika motiv. Materialet begränsar sig därför till tjugotvå guldringar. Av dessa diskuteras sjutton stycken i CMS. Tre av ringarna utanför CMS har fått sina namn efter utgrävningsplats eller motiv. Dessa är ”Archanes Cult Ring” (utgrävningsplats och motiv), ”Poros Ring” (utgrävningsplats) och ”Runner Ring” (motiv). Den fjärde som kallas ”Minos Ring” har ett namn som associeras till en välkänd mytisk figur. Den femte, av mig benämnd ”Pylos-ringen” är ett nyfynd från 2015 som ännu inte är bearbetat i forskningen.¹⁴

Den så kallade ”Minos Ring” har varit kontroversiell i forskningen på grund av tvivelaktigheter kring dess autenticitet. Ringen har ingen arkeologisk kontext och kom till kännedom under oklara omständigheter på 30-talet då den lämnades in till Heraklions arkeologiska museum. Ringen undersöktes därefter av experter men blev avvisad som förfalskning. Den returnerades senare till givaren. Sir Arthur Evans försökte senare köpa tillbaka den men då var den försvunnen. Ringen hade dock hunnit bli avtryckt och en kopia hade framställts. Ringen dök upp igen 2002 och experter beslutade slutligen att den var av minoisk härkomst.¹⁵

En ytterligare ring som också uppvisar gruppmotiv är den så kallade ”Nestor Ring”. Men eftersom den i forskning anses vara en förfalskning har den utelämnats i denna undersökning.¹⁶

De flesta ringarna finns alltså, liksom sigillen, i CMS som numera även är tillgänglig online i databasen *Arachne*, skapad 2011 vid Kölns universitet. I CMS är de presenterade i en ordning som bestäms av deras placering på olika museer världen över, inte efter motivkategorier. Eftersom uppsatsens bygger på ett förutsättningslöst närmande kommer ringarna som presenteras i appendix inte att ordnas efter motivinnehåll, utan följa den slumpvisa presentationsordning som resulterar i användandet av ordningen i CMS. Ringarna utanför CMS ordnas efter bokstavsordning. För att förenkla vägen mellan diskussion och beskrivning har ringarna försetts med nummer från 1-22.

---

¹⁴ Tzavella 2016.

¹⁵ Krzyszkowska 2005, 336-337; Marinatos 2015, 271-280.

¹⁶ Krzyszkowska 2005, 334-336.

Ringarna är hittade både i minoisk och mykensk kontext, både på Kreta och på fastlandet. Många av fynden saknar kontextdateringar och en del har ingen arkeologisk kontext (Fig. 2). Inga av fynden som har datering är dock tidigare än mykensk tid, alltså LH I, men de samtida (från ca. 1600 f. Kr.) fynden på Kreta föregår det som beskrivs som öns mykenska period (från ca. 1400 f. Kr.).¹⁷

Stilistiskt är ringarna knutna till minoiskt väggmåleri och annan minoisk dekorationskonst. Motivmässigt skiljer inte de mykenska och de minoiska ringarna sig från varandra. Materialet har därför benämningen minoiskt-mykenskt. I nuvarande forskningsläge är det alltså ingen idé att särskilja dem kulturellt. Fokus läggs därför istället på budskapet.

Fig. 2. Datering och kontext.

Nr.	Guldringar	Storlek (cm)	Plats/Fyndområde	Datering
1.	<i>(CMS I.16)</i>	<i>Längd: 3.5 Bredd: 2.1</i>	Mykene, Argolis <i>Gravcirkel A, Grav IV (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LH I Kontext: LH I</i>
2.	<i>(CMS I.17)</i>	<i>Längd: 3.4 Bredd: 2.5</i>	Mykene, Argolis <i>Ramphus (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB I – LB II Ingen kontextdatering</i>
3.	<i>(CMS I.86)</i>	<i>Längd: 2.5 Bredd: 1.55</i>	Mykene, Argolis <i>Gravkammare, Nedre staden, Grav 55 (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB II – LB IIIA1 Ingen kontextdatering</i>
4.	<i>(CMS I.108)</i>	<i>Längd: 2.75 Bredd: 1.6</i>	Mykene, Argolis <i>Gravkammare, Nedre staden, Grav 71? (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LH II – LH IIIA1 Ingen kontextdatering</i>
5.	<i>(CMS I.126)</i>	<i>Längd: 2.9 Bredd: 1.97</i>	Mykene, Argolis <i>Gravkammare, Nekropolis Panajia, Grav 91, grop γ (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB II – LB IIIA1 Kontext: LH II – LH IIIA1</i>
6.	<i>(CMS I.180)</i>	<i>Längd: 3.4 Bredd: 1.95</i>	Tiryns, Argolis <i>Boning/Hus (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB II Ingen kontextdatering</i>
7.	<i>(CMS I.514)</i>	<i>Längd: 2 Bredd: 1.3</i>	Kreta? <i>(Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: modern? Ingen kontextdatering</i>

¹⁷ Preziosi & Hitchcock 1999, 242.

8.	<i>(CMS II,3.51)</i>	<i>Längd: 2.25 Bredd: 1.6</i>	Knossos, Kreta <i>Nekropolis Isopata, Grav 1 (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I – LM II Kontext: LM IIIA1</i>
9.	<i>(CMS II,3.326)</i>	<i>Längd: 2.4 Bredd: 1.5</i>	<i>(Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: LM I</i>
10.	<i>(CMS V.173)</i>	<i>Längd: 2.48 Bredd: 1.46</i>	Aten, Attika <i>Agora, Grav VIII (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LH I – LH II? Kontext: LH IIIA1 – LH III A2</i>
11.	<i>(CMS VS1B.114)</i>	<i>Längd: 2.48 Bredd: 1.46</i>	Aidonia, Korinth <i>Nekropolis Flur Gournospilia, Gravkammare, Grav 7 (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB I – LB II Kontext: LH II – LH IIIB</i>
12.	<i>(CMS VS1B.115)</i>	<i>Längd: 3.1 Bredd: 1.9</i>	Aidonia, Korinth <i>Nekropolis Flur Gournospilia, Gravkammare, Grav 7 (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LB II – LB IIIA1? Kontext: LH II – LH IIIB</i>
13.	<i>(CMS VS2.106)</i>	<i>Längd: 2.31 Bredd: 1.23</i>	Elatia, Fthiotis <i>Nekropolis Alonaki, Grav 62, grop E (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I Kontext: LH IIIA1 – LH IIIC</i>
14.	<i>(CMS VS3.68)</i>	<i>Längd: 2.15 Bredd: 1.15</i>	Kalapodi, Fthiotis <i>Nekropolis Flur Kokkalia, Grav IV, Jordfästning B (Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I Ingen kontextdatering</i>
15.	<i>(CMS VI.278)</i>	<i>Längd: 2 Bredd: 1.25</i>	Chania? Kreta? <i>Grav? (Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: LM I</i>
16.	<i>(CMS VI.280)</i>	<i>Längd: 2 Bredd: 1</i>	Knossos? Kreta? <i>(Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: LM I</i>
17.	<i>(CMS XI.29)</i>	<i>Längd: 2.27 Bredd: 1.35</i>	<i>(Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: LM I</i>
18.	<i>(Archanes Cult Ring)</i>	<i>Längd:? Bredd:?</i>	Archanes, Kreta <i>(Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I Ingen kontextdatering</i>
19.	<i>(Minos Ring)</i>	<i>Längd:? Bredd:?</i>	Knossos, Kreta <i>(Ingen arkeologisk kontext)</i>	<i>Stil: LM I Ingen kontextdatering</i>
20.	<i>(Poros Ring)</i>	<i>Längd: 2.1 Bredd: 1.1</i>	Poros, Kreta <i>(Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I Kontext: LM 1B</i>

21.	<i>(Pylos-ringen)</i>	<i>Längd:? Bredd:?</i>	Pylos, Messenien <i>Nestors palats Grav (Utgrävd)</i>	<i>Stil: ? Kontext: LH IIB</i>
22.	<i>(Runner Ring)</i>	<i>Längd: 1.8 Bredd: 0.9</i>	Symi, Kreta <i>(Utgrävd)</i>	<i>Stil: LM I Kontext: LM I</i>

Informationen är sammanställd från ett flertal källor:

(Archanes Cult Ring) och *(Minos Ring)* – Crowley 2014.

(CMS ringarna) – Arachne databas 2012.

(Poros Ring) – Crowley 2014; Müller (red.) 2000, 42.

(Pylos-ringen) – Tzavella 2016.

(Runner Ring) – Crowley 2014; Lebessi, Muhly, Papasavvas 2004, 2.

1.5 Teori och begreppsapparat

Uppsatsen bygger på ett semiotiskt synsätt. Detta innebär att de tjugotvå ringarna tolkas som en sluten materialgrupp där varje enskild ring tänks överföra ett budskap. Alla delar av bilden är betydelsebärande i denna kommunikation. För att prova denna utgångshypotes, att bilden har en systematik, en ”grammatik”, så krävs flera exempel, därav bredden av min corpus.

För att förklara bilden används följande definitioner av bildens olika uttryckssätt.

Bildytan är alltid oval. Bilden är tänkt att ses horisontellt med en del som representerar uppe (himmel, tak) och en del som representerar nere (marklinje, golv).

Bildens huvudkomponenter (avbildningar av hela föremål/figurer) förutom markering av mark och himmel är som följer: människor (jordbundna, flygande väsen etc.), objekt (arkitektur, träd, stenar etc.) och lösa ”symboler” (djurhuvuden, fåglar, insekter och andra svårtolkade bildelement i luftrummet).

Inom ramen som utgörs av de enskilda huvudkomponenterna finns även andra betydelsebärande bildelement såsom dräkt, dräktdekor, gester etc.

För att förklara agerandet i bilden används relationerna mellan komponenterna (figurer och objekt). Placeringen av figurerna (nivåer) samt interaktionen mellan dem (avstånd, riktning) ses som hierarkiskt viktigt för att diskutera figurernas status i bilden.

Antalet ringar i detta arbete är dock så stort, att det inom ramen för denna uppgift skulle vara orimligt att diskutera alla delar av bilden. De som valts bort är därför de lösa ”symbolerna” placerade i luftrummet omkring figurerna.

1.6 Metod och frågeställningar

Beskrivningarna av bildernas olika komponenter har gjorts genom en systematisk genomgång av materialet som redovisas sist i uppsatsen, benämnd resonerande katalog. Varje guldring ges först en allmän sammanfattning av diskussionerna kring dem i forskningen. Därefter undersöks varje ring enligt sju kriterier som förklaras nedan:

Fig. 3. Kriterier – Resonerande katalog.

Placering: var gruppen av figurer är placerade i bilden - i mitten eller på sidan, spridd över hela bildytan, vilken nivå figurerna har i bildrummet med utgångspunkt från marklinjen.

Avstånd: hur utrymmet mellan figurerna är redovisat i bilden: detta delas in i olika uppställningar förklarade med romerska siffror.

Riktning: hur figurerna är vända i bilden - mot varandra, betraktaren, eller ett objekt.

Gester: hur figureernas armar är avbildade och mot vad gesterna riktas.

Utseende: figureernas kläddekor.

Genus: en kort beskrivning ifall bildens motiv är kvinnligt eller manligt.

Övriga komponenter: en beskrivning av övriga objekt och lösa ”symboler” i bilden.

Beskrivningarna diskuteras därefter gemensamt i analysen för att pröva hypotesen om en existerande systematik i bilderna. Analysen följer en serie frågeställningar som svarar mot beskrivningarnas uppställning med fokus på placering, avstånd och riktning. Frågeställningarna blir då: Vilken figur är mest överordnad genom sin placering på bilden? Kan avstånd mellan figurer och deras vändning (mot eller från varandra, mot objekt eller mot betraktaren) ge en indikation om statuskillnader?

Bilderna på ringarna brukar inom forskningen analyseras efter sina avtryck eller ritningar, vilka är spegelvända från hur bilden är framställd på ringen. Jag har därför undvikit att använda mig av termer som vänster och höger för att låta beskrivningarna och analysen av ringarna vara allmängiltiga oavsett med hjälp av vilket underlag bilderna studeras ifrån.

ANALYS

2.1 Motiv

Efter sina motiv kan ringarna delas in i ett antal kategorier som trädskakning eller tillbedjan av heligt träd, processionsscener, knäfallande stenkramare, båtscener och en enstaka ring har en krigsscen, det är den enda som är helt manlig. Motiven är inte renodlade utan kombineras med varandra på olika sätt. Dans verkar exempelvis vara en övergripande aktivitet som kan förekomma i olika sammanhang. Om en liten figur uppträder i bildens luftrum karakteriseras dessa som en epifaniscen i forskningen.¹⁸ Skakandet av det heliga trädet, som tolkats tillhöra gudomlighetens sfär tros inge skakaren en extatisk kultupplevelse.¹⁹ Kvinnor och män förekommer i alla kategorier men kvinnorna är långt vanligare. Det är oklart om alla motiven är religiösa, även stridsscenen? De enskilda figurernas betydelse i bilden (präster, prästinnor, gudar, gudinnor) och budskapet är också diskuterat. Vilken är de manliga figurernas roll i bilderna? Kan man utläsa vilken figur som är den viktigaste i bilden genom att anlägga en serie strikta kriterier? Undersökningen närmar sig dessa frågor genom bildanalys och kvantifiering.

2.2 Figurernas placering

Efter en genomgång av bilderna, med speciellt fokus på Ring 5 (Fig. 4) föreföll figurernas roll gentemot marklinjen som en betydelsebärande funktion. I min tolkning kommer därför relationen till marklinjen att ses som en väg till förståelse av figurernas status och hierarki. Studien utgår ifrån detta och fortsätter till andra sätt som bildskaparen kan ha använt för att uttrycka status och hierarki.

Bilden fungerar i de flesta fall som en scen, där figurerna är placerade på en form av marklinje. Jag har kunnat urskilja tre typer av nivåer eller placeringar av figurerna. De står antingen så att de *överlappar* linjen

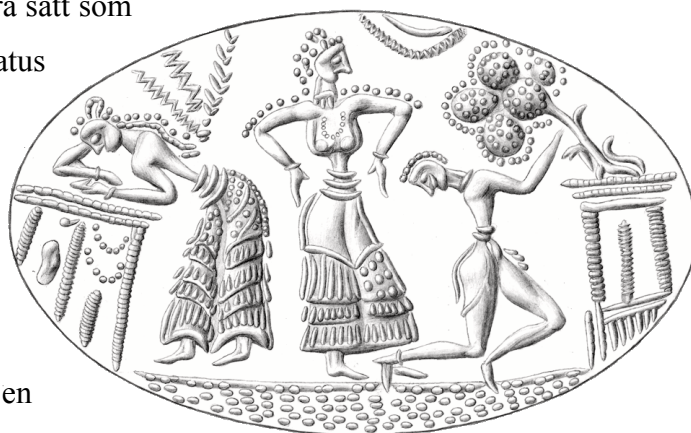

Fig. 4. Ring 5. CMS I.126. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

¹⁸ Kyriakidis 2005, 143-147.

¹⁹ Marinatos 2010, 91.

(lägst), *på* linjen eller *ovanför* linjen (högst).²⁰ Det är tydligt på Ring 5 där den manliga figuren överlappar linjen och de två kvinnliga figurerna står på och ovanför linjen (Fig. 4). I denna ring är det oftast figuren i mitten som är diskuterad som den viktigaste på grund av sin centrerade position. Min tolkning sätter istället figuren ovanför linjen som den mest betydelsefulla.

Ringarna kan delas in i tre olika typer efter hur markplanet i bilden återges.²¹ En första typ, som också är den vanligaste utgörs av tolv ringar som alla har en tydlig marklinje placerad under figurerna. Den består av natur - mark eller vad som tycks vara ett byggt golvplan.²² Den andra typen marklinje består av bildytans kant, såsom för Ring 7, 17 och troligen också Ring 9, eller av en blandning: ringens kant är baslinje för en del av bildens figurer och ett naturligt eller byggt markplan för de andra, ringarna 2 och 20. Den tredje typen är diametralt annorlunda konstruerad. Den presenterar ett vidare rum, skapat med hjälp av olika sorters växt - eller fasta komponenter, främst olika typer av konstruktioner placerade på olika nivåer, ringarna 6 och 8. Här ges effekt av ett illusoriskt perspektiviskt djup, samtidigt som markytan upptar en betydligt större del av bilden. Till den rumsuppfattningen kan troligen också bilden på Ring 19 räknas, även om perspektivet här blivit inverterat. Figuren i båten som hör till förgrunden är mindre än figurerna som rör sig i det avlägsnare landskapet. Bilden på Ring 16 är svårtolkad och skulle kunna tillhöra den andra typen med anledning av figurparets placering vid ringens kant men också den tredje typen på grund av ett möjligt djup. Ring 4 är skadad i underdelen och kan därför inte delas in i en typ av marklinjer.

Förutom figurerna som är placerade i anslutning till ett tänkt markplan finns också små miniatyrfigurer som är placerade i bildens luftrum ovanför de andra figurerna. I forskningen

---

²⁰ För *manliga* figurer som *överlappar* linjen se Ring 5 (den böjde figuren) och 13 (figuren med armen böjd nedåt).

För *kvinnliga* figurer placerade *på* linjen se Ring 3 (figurerna på sidan), 5 (figuren i mitten), 7 (figuren med händerna sammanslagna), 9 (den böjda figuren), 15 (den stående figuren), 17 (figuren som lutar sig, figuren med pilbågen och figuren som vänder sig) och 21 (de mindre figurerna, figuren närmast bildens kant med ena armen böjd och den största figuren).

För *manliga* figurer placerade *på* linjen se Ring 1 (den sittande figuren), 7 (figuren med utsträckta armar), 14 (figuren längst fram i ledet), 17 (figuren i mitten) och 18 (den lutande figuren och figuren vid trädet).

För *kvinnliga* figurer placerade *ovanför* linjen se Ring 2 (de stora kvinnliga figurerna), 3 (figuren i mitten), 5 (den lutande figuren), 7 (figuren i mitten), 9 (figuren med armarna lyfta och figuren i mitten), 10 (alla kvinnliga figurer), 11 (alla kvinnliga figurer), 12 (alla kvinnliga figurer), 13 (figuren med armen böjd uppåt), 14 (alla kvinnliga figurer), 15 (den böjda figuren), 18 (figuren i mitten), 21 (figuren närmast bildens kant med ena armen böjd) och 22 (figuren bakom den manliga figuren i mitten).

För *manliga* figurer placerade *ovanför* linjen se Ring 1 (den stående figuren, den böjde figuren och figuren bakom skölden), 10 (den gående figuren) och 22 (figuren i mitten).

För figurer med *osäkert genus* placerade *på* linjen se Ring 13 (figuren i den tjocka klädseln) och *ovanför* linjen Ring 22 (figuren i den tjocka klädseln).

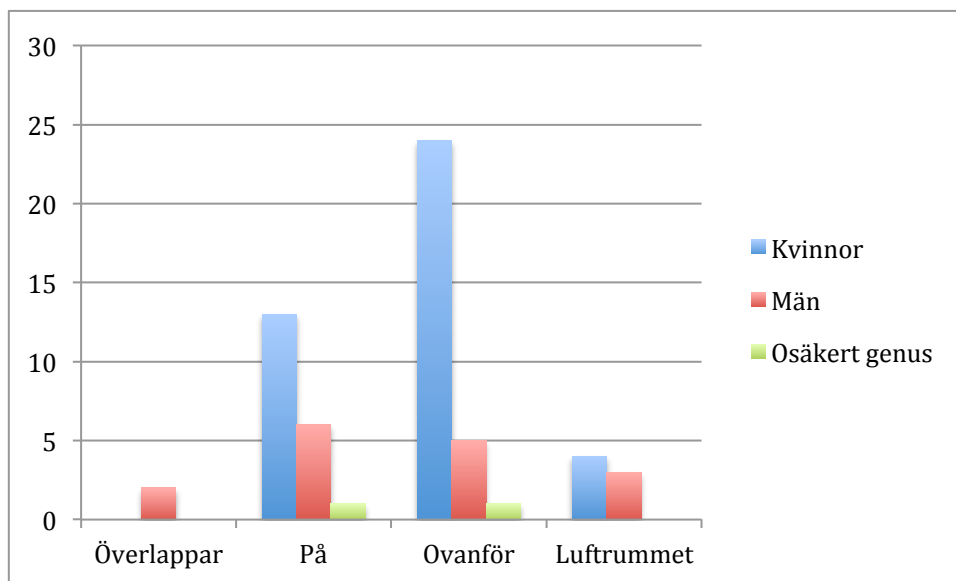
²¹ Observera att den avritade bilden inte alltid återger markytan med noggrannhet.

²² Naturlig marklinje: ringarna 1, 21; Byggt golv: ringarna 3, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18 och 22.

är det nästan konsensus om att de ”svävar” och därför ett uttryck för en uppenbarelse av guden (epifani). Någon forskare antyder att det istället kan handla om ett djup i bilden, att miniatyrfiguren är placerade längre bort.²³ Jag sluter mig till att det finns tillräckligt mycket bildelement som talar för att miniatyrfigurerna är tänkta att förstås som svävande. Rörelse i hår och kjol är skild från de andra figurernas och tyder på en nedåt dalande rörelse med luftmotstånd underifrån. Fötterna pekar nedåt som för att markera att de är utan fast förankring i mark. De återkommer på sex eller möjligtvis sju ringar.²⁴ Enligt min definition är de högst placerade och kan därför ha en gudomlig aspekt. Miniatyrfigurerna utesluts dock för närvarande ur hierarkidiskussionen som i första hand intresserar sig mer för mänskliga figurer som rör sig på marken.

En genomgång av materialet visar att långt fler kvinnliga figurer är placerade ovanför marklinjen än de manliga. Enbart manliga figurer överlappar linjen (Fig. 5).

Fig. 5. Placering – antal figurer i varje kategori.

²³ Cain 2001, 34.

²⁴ Ringarna 2, 8, 13, 15, 16, 19 och 20. En diskussion kan dock föras om miniatyrfiguren i Ring 16 ”svävar” eller står placerad längre bort med hjälp av ett djup i bilden. Figuren uppfyller kriterierna för svävande (rörelse, fötter pekar nedåt) samtidigt som objektet placerat bredvid talar för ett djup i bilden.

I de åtta ringar där kvinnliga och manliga figurer förekommer i samma bild där det finns en marklinje enligt min definition är kvinnor generellt sett placerade ovanför männen,²⁵ undantagen är en ring där en kvinna och man är lika placerade (Ring 17) och två ringar med exceptionella motiv där män placerats högre i rummet - ovanför linjen - än kvinnorna (ringarna 10 och 22). Detta ger anledning till vidare funderingar kring dessa motiv.

Resultatet av denna delanalys, som i första hand angår de sjutton ringbilder som har en marklinje som bas (markeras med * i den följande listan), blir att i de flesta fallen en figur kan föras fram som bildens högstatus - figur. Men motivet spelar också roll. I den serie ringar som tolkats som processionsscener (markerade p), där figurerna är uppställda i rad, har oftast alla figurer rätt likartad relation till marklinjen.

Fig. 6. Lista över ringarnas tendens till hierarkisering av figurerna i förhållande till bildens baslinje.

*Ring 1: Ingen utslagsgivande nivåmarkering särskiljer en figur. Tre figurer kan komma i fråga för att utpekas som av högst status, fler kriterier krävs för att fylla definitionen viktigast.

*Ring 2: Ingen utslagsgivande nivåmarkering. Alla de tre stora figurerna befinner sig ungefär lika högt ovanför marklinjen som här representeras av bildytans kant. De två små figurerna har oklara placeringar gentemot marklinjen.

*p Ring 3: Ingen utslagsgivande nivåmarkering - möjligen kan kvinnan i mitten uppfattas som att ha något högre status än de övriga eftersom hennes fötter inte alls berör bildkanten (övriga har en fot på kanten).

p Ring 4: Ringens underdel är skadad. Bilden har ingen marklinje och saknar därför diagnostiskt värde i den här delstudien.

*Ring 5: Figuren med fotsid dräkt som lutar sig över en byggd struktur.

Ring 6: Djup i bilden. Osäker marklinje - hav, båt och land är en del av motivet. Män har högst placering i bilden.

*Ring 7: Kvinnan i mitten.

Ring 8: Djup i bilden. Oklar marklinje.

*Ring 9: Kvinnan i mitten.

*Ring 10: Den gående manlige figuren.

*p Ring 11: Figuren närmast objektet (fotografiet avgör).

*p Ring 12: Figuren som vänder sig mot objektet.

*Ring 13: Kvinnofiguren.

---

²⁵ Ringarna 5, 7, 10, 13, 14, 17, 18 och 22.

*p Ring 14: Kvinnan som står framför mannen (fotografiet avgör).

*Ring 15: Figuren som kramar stenen.

Ring 16: Djup i bilden (?) Oklar marklinje.

*Ring 17: Mannen och kvinnan i mitten av bilden placerade på likartad nivå.

*Ring 18: Kvinnan i mitten av bilden.

Ring 19: Djup i bilden. Ingen marklinje. Vatten och båt i förgrunden.

*Ring 20: Oklar marklinje. Den sittande figuren (?) Figuren i mitten (?)

*Ring 21: Kvinnan som står närmast konstruktionen mitt i bilden - med ena armen böjd mot hakan.

*Ring 22: Den manliga figuren i mitten av bilden.

Undersökningen (Fig. 6) visar att relationen till marklinjen särskiljer tolv figurer som de högst placerade i förhållande till marklinjen på sina respektive ringars bildtytor. Av övriga tio ringbilder är en korrupt nedtill och oläsbar, ytterligare fyra tillhör gruppen med djup i bilden och som bör tas ur denna delstudie eftersom det uppkomna perspektivet gör att det inte är uppenbart att bildskaparen tänkt sig en hierarki mellan figurerna. Av de resterande fem ringbilderna utan nivåskillnad mellan figurerna är en tolkad som en processionsscen och den andra som en epifaniscen. Slutligen är det bara i fråga om tre ringar, 1, 2 och 17, som det inte går att utläsa figurernas övre hierarki genom deras förhållande till marklinjen (en lägsta nivå kan däremot anföras för Ring 1, motsvarande den sittande figuren).

Det är uppenbart att marklinjen och figurernas relation till den är betydelsefull i de här ringarnas bildvärld. Men, med tanke på ringarnas storlek och graden av närgånget betraktande som krävs för att uppfatta de här variationerna kan frågan ställas om det verkligen kan ha varit bildskaparens avsikt att använda sig av den här distinktionen som ett medel att kommunicera och slå fast hierarki i bilden. En möjlighet är också att den hierarki som uppenbarligen finns var en så naturlig del i bildskaparens föreställningsvärld att den ”skapade sig själv”, att den blev del i bilden, men kanske ändå inte var del av ett medvetet skapat budskap. För att undersöka värdet av den funna hierarkiseringen och för att komma närmre en tolkning bör också andra medel som bilden har för att kommunicera budskap undersökas och prövas.

2.3 Figurernas grupperingar

Ett medel som bildskaparen kan ha använt för att framhäva en figur som viktigast är att särskilja den med hjälp av avstånd till övriga figurer. Efter en undersökning av bilderna kan mönster urskiljas i fråga om figurernas grupperingar. De står i olika kombinationer, oftast så att en eller två är fristående. Figurerna får därför ojämna utrymmen mellan sig, med undantag för fyra processionsbilder (3, 4, 11 och 12). Grupperingarna åskådliggörs i Figur 7. De romerska siffrorna i tabellen motsvarar antal figurer i varje grupp. Ringar med marklinje som bas markeras med *, såsom i föregående delanalys. De vanligaste uppställningarna genom materialet är I-II och I-III. De bilder där figurer har jämna avstånd mellan varandra visar i de flesta fall processionsscener med tre figurer (III). Ett undantag görs dock i bilden på Ring 14 där en extra figur är avbildad vänd mot de tre andra figurerna som går i procession. Bilderna på Ring 2, 13 och 21 kan också tolkas som att de avbildar processioner, vilka är riktade mot den sittande figuren i bilden på Ring 2, kvinnan i bilden på Ring 13 och konstruktionen i mitten av bilden på Ring 21. I de bilder där enbart trädskakning är i fokus ställs oftast figurerna i grupperingen I-II. Övriga grupperingar är inte specifika för motivet som avbildas.

Fig. 7. Avstånd – uppställningar i olika ringar.

Uppställningar	Ringar/Motiv
I-II	*15 (Epifaniscen, stenkramarscen). *5, *7, *9 och *18 (Trädskakarscen – heliga träd). *10, *22 (Exceptionella motiv – ”marsch med koppel”; löpare).
I-I-III	19 (Båtscen, epifaniscen, trädskakarscen).
I-II-I/III	*1 (Kampscen)
I-III	*13 (Epifaniscen – procession?) *14 (Procession) *17 (Övrig kultscen – bågsjutning) *20 (Epifaniscen, trädskakarscen)
I-IV	8 (Epifaniscen)
II-III	*21 (Övrig kultscen – procession?)
II-IV	*2 (Trädskakarscen – procession?)
II-VIII	16 (Båtscen, epifaniscen?)
III	*3, 4, *11 och *12 (Procession)
IV-IV	6 (Båtscen)

* = Ringar med marklinje som bas.

De figurer som är fristående i grupperingarna blir särskilt intressanta för analysen, då de tycks uttrycka statuskillnader i de bilder som innehåller en marklinje. De fristående figurerna förefaller både kunna vara överordnade och underordnade i hierarkin. En figur som är friställd och vars fötter överlappar, eller är placerade på linjen, eller ovan linjen ges en ytterligare indikation om status. Exempelvis i Ring 5 (Fig. 4) så tycks utrymmet som friställer den trädskakande mannen i kombination med hans placering på den lägsta nivån förstärka hans underordnade betydelse. Figuren blir genom detta ”utesluten” eller mindre viktig. Figurens mindre viktiga roll belyser också samtidigt de andra figurernas roller som mer betydelsefulla. Ett annat exempel är den sittande figuren i kampscenen från Ring 1. En intressant iakttagelse med genusaspekt kan observeras i motivet på Ring 7 (Fig. 8). Den friställer kvinnan som tycks hälsa sitt träd. Men eftersom hon liksom den manliga figuren står underordnat, på marklinjen kan hon ses som bilden mest underordnade genom sin fristående position. Det verkligen intressanta är då iakttagelsen att hon, som enda figur bland alla kvinnofigurer överhuvudtaget på dessa ringar har försetts med manlig dräkt, enbart ett höftskyne.

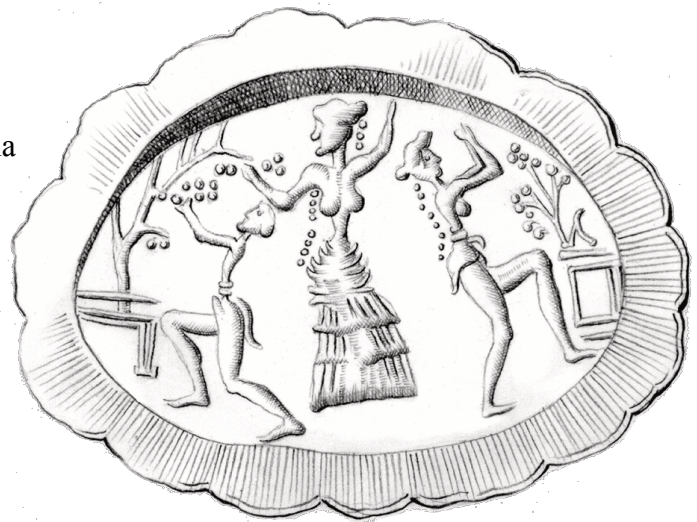

Fig. 8. Ring 7. CMS I.514. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

En figur som är placerad ovanför linjen samt friställd kan tänkas vara extra betydelsefull då den utmärker sig genom två kriterier (placering/nivå och avstånd/utrymme). Bilden i Ring 13 (Fig. 9) höjer figurens betydelse gentemot de andra genom att friställa den och genom placering ovanför linjen.

Efter en genomgång av materialet bekräftas tre figurer från föregående delanalys som viktiga, eller överordnade, då de både är placerade ovanför linjen samt utmärker sig genom avstånd. Det gäller den kvinnliga figuren i epifaniscenen på Ring 13, den kvinnliga figuren som processionen i Ring 14 förefaller riktad mot och den manliga figuren som tycks leda två underordnade kvinnor i det exceptionella motivet på Ring 10.

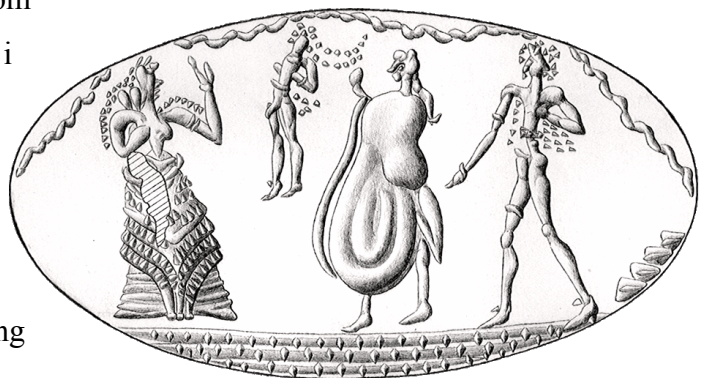

Fig. 9. Ring 13. CMS VS2.106. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ett generellt resultat av den här delstudien visar, liksom i den tidigare att kvinnliga figurer är mer framträdande i bilden än de manliga, men de är ju också fler (Fig. 5). Utfallet av denna delstudie verkar främst vara knutet till ett visst sorts motiv: en procession som har en speciell figur som sitt mål (ringarna 2, 13 och 14). Den figuren, är en klart viktig person av överordnad betydelse. I övriga processionsscener (ringarna 3, 4, 11, 12 och 21) leds processionen inte mot en figur utan mot ett byggt objekt, tolkat som kultbyggnader. Detta kan också tala för en likartad speciell betydelse för den mottagande parten i processionsscenerna. Ytterligare ett svårtolkat motiv är bilden på Ring 20. Här är den sittande kvinnofiguren den mest friställda och intressant nog, avbildad i samma ställning som figuren i Ring 2. Hon kanske därför också är av överordnad betydelse.

I de bilder som komponerats med perspektiviskt djup utmärker sig också speciellt en figur, på Ring 8 (den med armarna böjda) och två på 19 (två av kvinnorna, den i båten och trädskakaren). Ring 16 ger ett osäkert resultat värt en diskussion. Stilen är mindre detaljerad och försvårar tolkningen av bilden, som epifaniscen eller som en bild med djup. Den småskaliga, kvinnliga och till synes svävande figuren är ovanligt stor för en epifanifigur samtidigt som en landskapsdetalj med ett träd bakom henne snarare tyder på djup i bilden. I sistnämnda fall hör hon till de fristående figurerna och bör ses som bildens viktigaste trots det lilla formatet. I annat fall har vi ingen friställd figur i bilden. Några ytterligare bilder är utan resultat i den här delanalysen,²⁶ som dock fört oss ett steg vidare. Den har dock utökat antalet ringar med en troligen överordnad figur från tolv till femton, av det totala antalet tjugotvå. Dock sammanfaller inte resultaten av de båda delstudierna särskilt ofta.

2.4 Interagerande figurer – vändning

Utöver att vara placerade på olika avstånd kan figurernas vändning (vända mot och ifrån varandra) uppfattas som ett avbildande av en betydelsefull interaktion dem mellan. Figurernas vändningar av kropp eller blick drar betraktarens uppmärksamhet mot en figur och dess handlande. Delstudien framhäver att handlande och den/det objekt handlandet utförs mot har betydelse i bildens budskap.

Delanalysen resulterar främst i att vändning understryker målet i processionsscener, ringarna 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14 och 21. Vändningen tycks också betona vad som ser ut som en riktad hälsning utförd av flera figurer mot en, ringarna 16 (figurerna på land mot figuren

---

²⁶ Ringarna 6, 15, 17, 18 och 22.

placerad ovanför båten) och 8. Ring 8 är en bild med djup och därför med osäker hierarkisering. Den vridna kroppsställningen hos kvinnan med lyfta armar som särskiljs genom avståndet till de övriga och sin vändning mot bildbetraktaren kan dock vara av speciell betydelse för att förklara agerandet och motivet som dans, såsom också forskningen alltid velat se det. Detta kanske också är fallet för den stående kvinnan i bilden på Ring 15. I Ring 10 visas en annan variant där mannen som utmärks inte besvarar de andra kvinnornas vändning mot honom. Studiet av vändning resulterar också i att utpeka en serie ringar med parvis interaktion, 1, 6, 17, 20 och 22 och ringar med en figur, alltid en kvinna, som avbildas stående, och iakttagande manliga trädsakare eller stenkramare, ringarna 5 och 18. Kvinnan i mitten av bilden på Ring 7 som iakttar en manlig figur vid det som tolkats som ett heligt träd kan också tänkas hamna i denna kategori. Bara i ett fall av denna typ av framställning i bilden, Ring 9, kan det vara fråga om interaktion mellan två figurer (som tittar på varandra), kanske framställs dans som i Ring 8. Ring 19, med ett djup i bilden, avbildar inga tydliga interaktioner mellan figurerna, förutom möjligtvis miniatyrfiguren och den sittande kvinnan. Bilden kan snarare beskrivas som ett hopplock av olika motiv (trädsakning, epifani och en båtscen). Interaktionen mellan paret på Ring 1 och 17 är speciellt intressant. I båda fallen omges det agerande paret i mitten av sådana som iakttar dem. Bägge motiven uttrycker också en hotfull stämning mellan de agerande figurerna även om mansfiguren från Ring 17 (Fig. 10) kanske kommer att avvärja hotet från pilbågen.

Fig. 10. Ring 17. CMS XI.29. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

KONKLUSION

Mer än att understryka hierarki och status verkar delstudierna ha fört in agerande och interaktion som en viktig del i bildens kommunikation. Idén om det kvinnliga som högre status har under studiens gång blivit mindre uttalad. Tvärtom omfattar den kategori bilder som framställer en figur som överordnad med stöd i alla givna kriterier: placering ovan marklinje, vändning, fristående placering, interagerande (så att alla andra vänder sig mot denna enda) både kvinnliga figurer och, även om i bara ett fall, en manlig i bilden på Ring 10 (Fig. 11). Skulle man lägga till ytterligare ett kriterium, storlek, skulle denne mansperson utmärka sig mer än kvinnorna. Män har också en viktig ställning i parinteraktion.

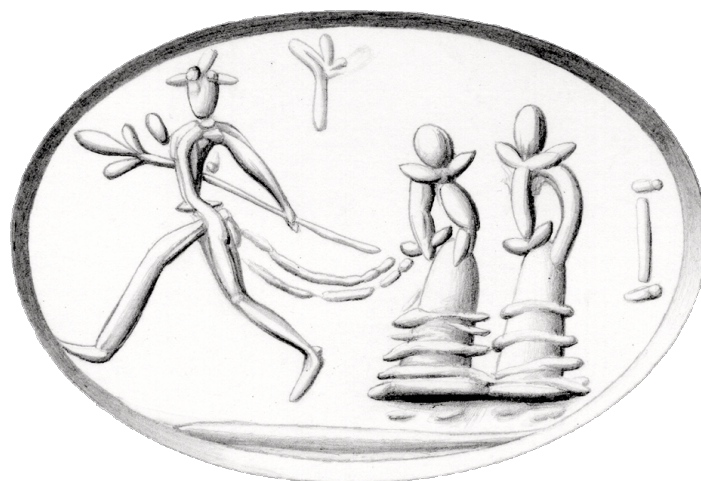

Fig. 11. Ring 10. CMS V.173. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Fler kriterier skulle kunna ha undersökts, gester och kanske dem som besvaras i interaktionsscener känns viktiga, men utgör ett alltför stort fält för studie för att falla inom ramen för denna uppsats. Dräkt detaljer omtalades redan inledningsvis, men blir också för många och för varierade, vad gäller kvinnorna. För männen skulle en diskussion om när de avbildas med höftskynde och när de är nakna kunna ge mer information för tolkning. En kategori figurer har angivits som av okänt kön. Deras kroppar döljs av stora täckande draperingar. Men, eftersom de är barbenta är de troligen män. De grupperas med nakna män (ringarna 13 och 22).

I vissa fall har vi sett att en ikonografi upprepas och verkar ha med sig sin betydelse från en ring till en annan. Det gäller den sittande kvinnan i Ring 2 som återkommer på Ring 19 och 20. Ring 19 verkar vara speciellt laddad med olika återkommande ikonografiskt uttryckta

”förkortade” motiv. Detta kan säkert gälla fler (trädskakare, stenkramare), och alltså inte bara det redan diskuterade dansmotivet i Ring 8.

Slutligen kan vi återkomma till de många ringbilderna med klart markerade byggda golv. Om de undersöks angående motiv så är de flesta av dessa representerade: procession Ring 3, trädskakning 5, procession 12, epifaniscen 13, procession 14, stenkramare och epifani 15, trädskakning och stenkramning 18, löpare 22. Här utspelar sig agerandet på samma sorts golv såsom byggt av sammanbundna vidjor eller vassruggar eller annat flätverk. Därtill kommer ett möjligt stenbyggt golv på Ring 5, ett mer förenklat angivande av marklinje med ett sträck som golv i den manligt anförda marschen på bilden tillhörig Ring 10 och processionen på Ring 11.

Över hälften av ringarna verkar alltså ha bilder som skildrar agerande på byggda golv. Till detta kommer naturgolven som i flera fall verkar höra till medvetet valda och förberedda omgivningar: en grotta i bilden på Ring 1, en strandlinje och en upphöjd kultbyggnad i bilderna på Ring 19 och 21. Slutsatsen blir att alla bilderna har religiöst och rituellt innehåll. Många ger intryck av skådespel. Mest avvikande är båtscenerna och den som är svårast att kategorisera i förhållande till de andra är den som avbildas på Ring 6.

RESONERANDE KATALOG

Ring 1. CMS I.16 Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 1. (CMS I.16):

Denna guldring har grävts ut i Mykene. Bilden beskrivs föreställa en kampscen med fyra aktörer. Figureerna beskrivs vara män. De två figurerna i mitten tros bära en form av höftskyvke. Den sittande figuren beskrivs vara avväpnad. Motivet på bilden har tolkats som ett ”angrepp” där figurerna i mitten attackerar varandra. Figuren bakom skölden beskrivs attackera den stående figuren. Scenen tros utspela sig i ett stenigt landskap.²⁷

Figureerna är placerade smått åt sidan i bilden och befinner sig på fyra nivåer. Den lägsta nivån innehar den sittande figuren, sedan den hukande figuren, den stående figuren och till sist figuren bakom skölden. Den sittande figuren nuddar också inramningen på bilden med sina fötter till skillnad från de andra.

Den sittande figuren och figuren bakom skölden har bägge ett likartat fördelat utrymme gentemot figurerna i mitten. Figureerna skulle kunna delas in i två kategorier: figurerna i mitten och figurerna på sidan (I-II-I). De skulle dock också kunna delas in i den sittande figuren mot de övriga på grund av sköldens position till den hukande figurens armbåge (I-III).

²⁷ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 27-28.

Den stående och hukande figuren vänder sig emot varandra. Den sittande figuren är vänd mot de andra figurerna. Figuren bakom skölden ser ut att vara vänd ifrån de andra figurerna och stöter möjligtvis sitt vapen mot de andra baklänges.

Den sittande figuren har handleden böjd i en obekväm position. Det är oklart ifall detta avsiktligt ska markera något hos figuren eller ifall det enbart är en estetisk design. Det ser dock ut som att figuren möjligtvis håller ett objekt i handen. Det skulle dock också kunna vara tummen. Den stående figuren är böjd mot den hukande där den ena armen ser ut att vara i en attackerande position, medan den andra armen döljs bakom den hukande figuren. Den hukande figuren greppar tag i den stående med sin ena arm och attackerar med den andra. Figuren bakom skölden har benen och armarna utsträckta i en position som möjligtvis tyder på att figuren tar sats.

De två figurerna i mitten bär likadana kläder. Den sittande figuren är möjligtvis naken. Det är oklart vilka kläder figuren bakom skölden bär. Två av figurerna bär hjälmar. Hjälarna är likartade men inte gjorda i samma stil. Det är oklart ifall hjälmarna kanske symboliserar samhörighet som representeras genom rang eller ifall de visar två olika sidor.

De fyra figurerna har tolkats som män. Den fjärde figuren bakom skölden har liknande form på kroppsdelarna som de andra i bilden. Figuren är därför troligtvis också manlig. Alla figurerna är gjorda i samma storlek. Genusmotivet på guldringen är *manligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är liknande objekt nedanför och ovanför, samt vid ena sidan av bilden. Det finns dock ”öppningar” vid den sittande figures hand och vid figuren bakom skölden.

Ring 2. CMS I.17. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 2. (CMS I.17):

Denna guldring har grävts ut i Mykene. Bilden tros föreställa en kultscen med ett flertal aktörer. De flesta figurerna beskrivs vara kvinnor. Figuren som sitter ned tros föreställa en gudinna. Det föremål hon får av den stående figuren har tolkats som vallmopakslar. Den andra kvinnan längst med sidan av bilden beskrivs hämta blommor. Figuren ovanför de två stående figurerna har dock inte kunnat kategoriseras utan enbart beskrivits stå bakom en sköld.²⁸ Den mindre figuren vid trädet på sidan samt figuren närmast den som sitter tros mer specifikt vara flickor.²⁹ Scenen tros utspela sig utomhus med djurhuvuden på sidan och ett stenigt landskap vid trädet. Objekten ovanför kvinnorna har tolkats som en himmelslinje med en sol och en måne. Objektet i mitten av bilden beskrivs som en dubbelyxa.³⁰ Denna har tolkats som ett symboliskt föremål kopplat till horisonten.³¹

Figuren är spridda i bilden och befinner sig på fem olika nivåer. Först den sittande figuren och den stående figuren i höjd med dubbelyxan. Sedan den mindre figuren i mitten, den stående figuren längst bort från den sittande, figuren vid trädet och till sist figuren ovanför de andra.

²⁸ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 30-31.

²⁹ Andreadaki-Vlazaki, Dimopoulou-Rethemiotaki, Rethemiotakis (red.) 2008, 89-90.

³⁰ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 30-31.

³¹ Marinatos 2010, 127-130.

Avståndet mellan figurerna är relativt jämnt fördelat i bilden. Den mindre figuren i mitten är den udda som står närmare en av de två stående figurerna. Detta kanske visar på en slags relation mellan de två? En av de mindre figurerna skiljs åt från de andra med ett träd. Figuren ovanför är placerad i utrymmet mellan de två stående figurerna. Figurerna skulle kunna delas upp i två grupper när det gäller avstånd. Detta på grund av att den mindre figuren i mitten är närmare den stående. Den sittande figuren och figuren vid trädet kan ses som en grupp gentemot de andra. Figurerna kan därför sägas stå i uppställningen (II-IV).

Den sittande figuren är vänd mot antingen dubbelyxan, stående figurerna eller den mindre figuren i mitten. De två stående figurerna och den mindre figuren i mitten är vända mot antingen den sittande figuren eller dubbelyxan. Figuren ovanför de andra figurerna är vänd mot himmelslinjen. Figuren vid trädet är vänd mot trädet. De två stående figurerna, den sittande figuren och figuren ovanför de andra har också sina bröst riktade mot betraktaren till skillnad från de andra.

De två stående figurerna lyfter sina högra armar i två olika vinklar. Den stående figuren längst ut håller ett objekt i handen med armen vinklad in mot sig själv. Figuren närmast den sittande sträcker fram handen med armen vinklad utåt. Det är intressant att de olika figurernas armar är vinklade på ett sätt som indikerar en serie av rörelser där armen böjs längre utåt ju närmare de kommer den sittande figuren. Samma arm lyfts även upp av den lilla figuren ovanför de stående kvinnofigurerna. Detta skapar en gemensam nämnare för de stående figurerna samt figuren ovanför. Den sittande figuren lyfter en motsatt arm mot de andra figurerna. Den mindre figuren i mitten och figuren vid trädet ser ut att lyfta bägge sina armar.

De flesta figurerna förutom den lilla figuren ovanför de andra figurerna bär kläder med två olika slags mönster. Den mindre figuren i mitten och figuren vid trädet har samma typ av mönster på sina kläder som den stående figuren längst ifrån den sittande. Den stående figuren närmast dubbelyxan i mitten bär likadana kläder som den sittande figuren. Alla kvinnofigurer ser också ut att bära ett sorts band vid halsen. De flesta kvinnofigurerna har också likadana frisyrer eller huvudbonader. Undantaget är figuren vid trädet. Den mindre figuren i mitten har dock andra ben är resten av figurerna. Det är oklart ifall detta möjligtvis symboliserar ett annat sorts klädmönster eller stenar som de vid trädet. Figuren ovanför de två kvinnofigurerna är täckt bakom ett hårdare material som tolkats som en sköld. Figuren skulle möjligtvis kunna kopplas ihop med dubbelyxan som också är av ett hårdare material.

De flesta figurerna i bilden har tolkats som kvinnor. Detta är troligt på grund av deras bröst. Tre av kvinnorna är lika i storlek medan två är mindre. Figuren ovanför de andra har ett udda utseende i sammanhanget. Detta skapar en tydlig kontrast gentemot kvinnofigurerna.

Det är möjligt att det kontrastmässiga utseendet ska indikera att figuren är av en manlig karaktär. Figuren kan genom dess utseende därför tänkas ha en betydelsefull roll i bilden. Trots denna kontrast kan man säga att genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är trädet, det steniga landskapet, himmelslinjen med solen, månen, dubbelyxan, de sex djurhuvudena och föremålen i figurernas händer.

Ring 3. CMS I.86. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 3. (CMS I.86):

Denna guldring har grävts ut i Mykene. Bilden tros föreställa en kultscen med tre aktörer. Figurerna beskrivs vara tre kvinnor som går i procession. Bilden tros visa ögonblicket de anländer till en helgedom. Objektet som är placerat framför dem har tolkats som en kultkonstruktion med horn på toppen. Objektet bakom den sista figuren beskrivs som en sorts växt. Figurerna tros hålla en form av ax i handen. Alla figurerna beskrivs bära armringar. Enbart de två figurerna närmast kultbyggnaden beskrivits dock bära halsband.³²

Figurerna är placerade i mitten av bilden och står på två olika nivåer. Först figurerna på sidan och sedan figuren i mitten. Det finns möjligtvis en marklinje angiven under figurerna. Det är märkbart att bägge figurerna på sidan nuddar slutet av bilden med den ena foten. Den mittersta figurens bägge fötter nuddar inte marken.

Avståndet mellan figurerna är jämnt och kan delas in i uppställningen (III).

Alla figurerna är vända åt samma håll i bilden. Det är oklart ifall de är vända mot kultkonstruktionen på sidan av bilden eller ifall detta enbart används som en bakgrund.

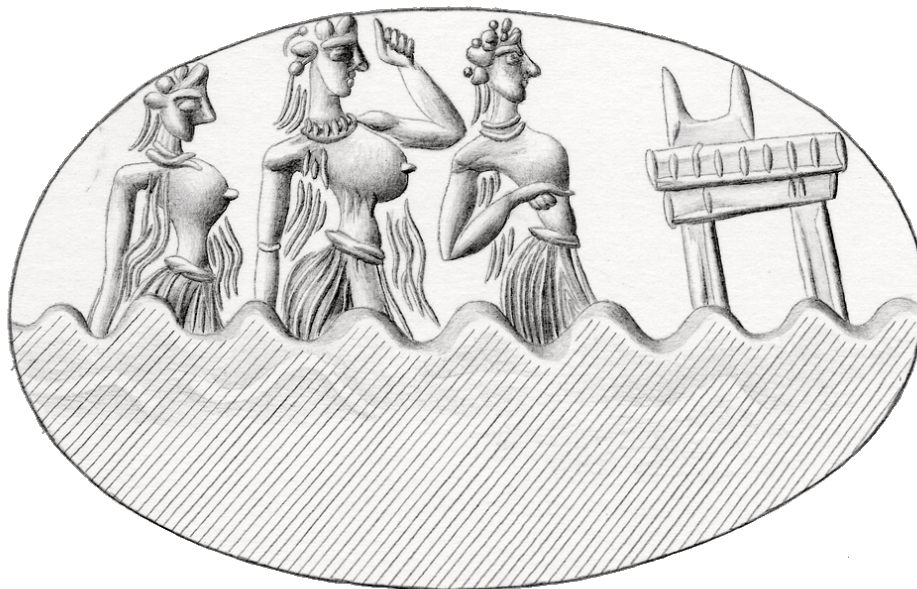
Alla figurerna lyfter samma arm i likadana positioner medan den andra armen hänger ned.

Figurerna bär likadana kläder. Figuren längst bak har dock ingen markering vid halsen som de andra.

Alla figurerna har bröst. Genusmotivet är därför *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är kultkonstruktionen, objektet bakom den sista figuren och möjligen en marklinje.

³² Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 102; Marinatos 2010, 38-40.

Ring 4. CMS I.108. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 4. (CMS I.108):

Denna guldring har grävts ut i Mykene. Bilden tros föreställa en kultscen med tre aktörer som går i en procession. Den understa delen av guldringen är förstörd och kan därför inte analyseras. Figurerna har beskrivits som tre kvinnor där den mittersta tolkats som en drottning som hälsar på en gudom.³³ Objektet framför figurerna beskrivs som en kultkonstruktion med horn på. Den första figurens genus är dock omdebatterat eftersom bröstet är annorlunda än figurernas bakom.³⁴

Figurerna är placerade åt sidan i bilden och står på tre olika nivåer. Först figuren längst bak, sedan figuren längst fram och till sist figuren i mitten. Linjen på midjorna för de bägge figurerna närmast kultkonstruktionen är dock i samma höjd. Det är möjligt att figurerna står på samma nivå nedifrån.

Utrymmet mellan figurerna är jämnt och kan delas in i uppställningen (III).

Det är oklart ifall figurerna är vända mot kultkonstruktionen eller ifall objektet används som en bakgrund.

De två figurerna närmast kultkonstruktionen gör handgester åt olika håll medan figuren längst bak låter armarna hänga nedåt. Figuren längst fram pekar mot kultkonstruktionen eller i riktningen framåt. Den mittersta figuren pekar uppåt.

³³ Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 124; Marinatos 2010, 38-40.

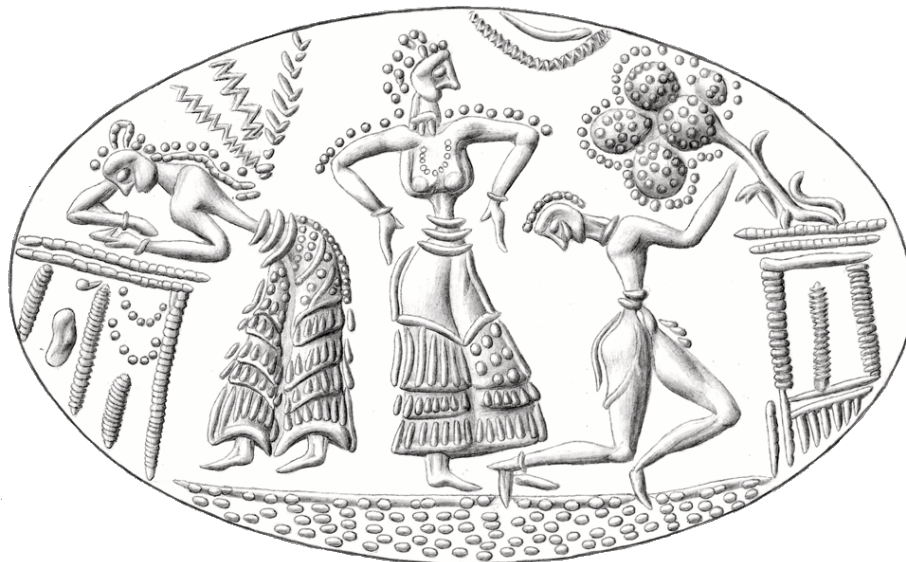
³⁴ Arachne databas 2012.

Figureerna har likadana kläder fast med olika detaljer. Figuren längst fram och figuren längst bak har liknande halsband. Den mittersta figuren har en mer avancerad variant av halsbandet samt ett armband som de andra inte har. Detta visar troligtvis också på figurens väsentliga roll. Alla tre figurer har liknande detaljer i håret. Figuren längst fram har dock en blandning av stora och små ”bollar” medan de andra figurena enbart har stora ”bollar” i håret.

Bilden visar en tydlig markering av kvinnor genom bröstvårtor. Figuren längst fram som saknar dessa kan därför särskiljas från de andra och möjligtvis vara en man. Figuren längst fram kan även förstås som en ledare i sammanhanget. Den kvinnliga figuren i mitten är dock avbildad i en större storlek och dessutom i en högre nivå. Är det möjligt att kvinnan i mitten gjordes större för att belysa hennes viktiga roll trots att hon går bakom en manlig figur? Kvinnans roll i mitten förstärks också genom att sätta henne i en högre nivå än kvinnan bakom. Den manliga figuren tycks vara ledaren men den kvinnliga är i centrum. Genusmotivet är därför *oklart*.

Ytterligare en komponent i bilden är kultkonstruktionen.

Ring 5. CMS I.126. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 5. (CMS I.126):

Denna guldring har grävts ut i Mykene. Bilden har ursprungligen tolkats föreställa en klagoscen på grund av att en av figurerna beskrivs dra ut ett heligt träd. Figuren i mitten är upprörd medan den tredje gråter i en böjd position. Figurerna beskrivs som en man och två kvinnor. De två objekten på varsin sida om figurerna beskrivs som kultkonstruktioner. De pelare som inte ansluter sig till den undre delen av konstruktionernas övre yta beskrivs som obelisker. Föremålen under konstruktionen vid den lutande figuren beskrivs som en sköld och ett kedjeliknande objekt. De sicksackiga mönstren ovanför figurerna beskrivs som grenar. Figurerna tros stå på ett slags golv.³⁵

Nyare tolkningar beskriver bilden som en kultscen på grund av den manliga figuren som tros "skaka" trädet istället för att dra ut det. Marken beskrivs vara gjord av sten och objektet ovanför figuren i mitten beskrivs som en himmelslinje. De sicksackiga mönstren beskrivs istället som en form av ax. Föremålen som hänger under konstruktionen figuren lutar sig på tolkas som kransar.³⁶ Figuren som böjer sig och figuren som lutar sig beskrivs vara underlägsna den mittersta figuren. De tros vara antingen tjänare, prästinnor, bedjare eller mindre gudomar.³⁷ Figuren i mitten har tolkats som en högaktad prästinna. Konstruktionen trädet sitter på beskrivs som en "trädhelgedom". Skakandet av det heliga trädet tros leda till att figurerna kommer i extas.³⁸

³⁵ Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 142-143.

³⁶ Arachne databas 2012.

³⁷ Preziosi & Hitchcock 1999, 138-139.

³⁸ Marinatos 1993, 184-185; 2010, 91-92.

Figureerna är placerade i mitten av bilden och står på tre olika nivåer. Först den böjde figuren, sedan figuren i mitten och till sist den lutande figuren. Den lutande figurens fötter nuddar inte marken likt de andras.

Avståndet mellan figureerna är ojämnt. Den böjde figuren är längre ifrån de andra figureerna och innehar ett större utrymme. Figureernas uppställning kan delas in som (I-II).

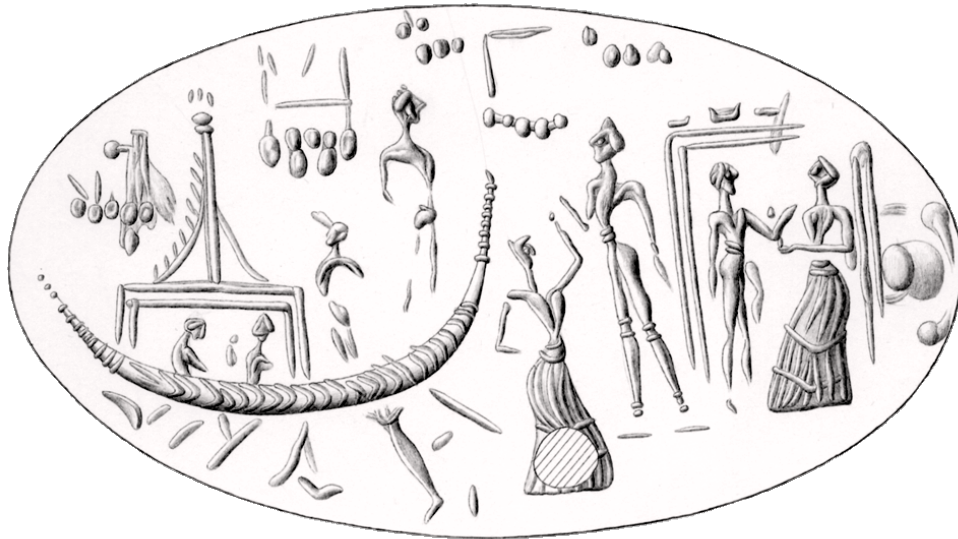
Den böjde figuren är riktad åt två olika håll. Kroppen är vänd mot trädet medan huvudet är vänd mot den stående figuren. Figuren i mitten är riktad mot trädet eller den böjde figuren. Figurens bröst är dock riktat mot betraktaren. Den lutande figuren är vänd bort från de andra figureerna ned mot sina händer eller konstruktionen.

Den böjde figuren lyfter möjligtvis bägge sina armar mot trädet. Figuren i mitten har armarna böjda inåt mot kroppen. Den lutande figuren ser ut att stödja sig på sina armar.

Alla figureerna har olika kläder. Figuren i mitten och den lutande figuren har bägge liknande mönster på kläderna som stenarna. Den böjde figurens kläder liknar de som figuren i mitten har på sin översta del. Alla figurer har likadana detaljer i håret. Figuren i mitten och den lutande figuren har dock fler ”prickar” än den böjde figuren. Figuren i mitten och den lutande figuren har också ett band vid handleden till skillnad från den böjde figuren.

Bilden visar kvinnor och män tillsammans. Den manliga figuren som är böjd verkar dock underlägsen de andra kvinnliga figureerna eftersom hans figur är på den lägsta nivån. Alla figureerna är dock lika stora. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är stenarna, trädet, konstruktionerna, objekten i himlen och under konstruktionerna.

Ring 6. CMS I.180. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 6. (CMS I.180):

Denna guldring är utgrävd i Tiryns. Bilden beskrivs föreställa en skeppfararscen med ett flertal aktörer som utspelar sig i en hamn vid en stad. De fyra figurerna på skeppet har tolkats som män. De fyra figurerna utanför skeppet beskrivs som två par, varje par bestående av en kvinna och en man. Ett av paren beskrivs möjligtvis befinna sig i ett hus medan det andra paret står på en kaj. Kvinnan på kajen beskrivs vända sig mot huset. Föremålen under skeppet beskrivs som en kombination av åror samt fiskar. De andra objekten omkring figurerna är oklara men tros höra till kusten.³⁹

Figurerna är spridda i bilden och står tillsammans på sex olika nivåer. Först figuren som står på land närmast skeppet, sedan figurerna inne i byggnaden och figuren utanför byggnaden. Därefter figurerna på skeppet under masten, figuren som står på skeppet närmast masten och till sist figuren längst fram på skeppet. Motivet kan också ses som två separata scener. Figurerna på skeppet bildar då tre nivåer medan figurerna på land bildar två.

Avståndet mellan figurerna är relativt jämnt. Det blir enbart ojämnt vid skeppets kant. Figurerna är lika långt ifrån skeppets kant på bägge sidorna. Figurernas uppställning kan delas in som (IV-IV).

Figurerna i huset är vända emot varandra. Figuren utanför huset och figuren längst fram på skeppet ser ut att vara vända emot varandra. Figuren på land närmast skeppet är vänd mot huset eller figuren utanför huset. Denna figur har också ryggen vänd mot betraktaren. Figuren

³⁹ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 204-205.

närmast masten på skeppet är vänd mot figurerna under masten eller bortom mot möjligtvis horisonten. Figurerna under masten är vända emot figuren närmast masten eller de andra figurerna i bilden.

Figurerna inne i byggnaden har armarna riktade mot varandra. Figuren på land närmast skeppet lyfter armen i riktning mot byggnaden eller figuren utanför byggnaden. Figuren utanför byggnaden lyfter armen i riktning mot skeppet. Figuren som står på skeppet närmast masten lyfter armen mot ett okänt område. Figurerna under masten har armarna böjda framåt. Figuren längst fram på skeppet verkar ha bägge armarna nedåt.

Figuren inne i huset med armen böjd framåt och figuren närmast skeppet har likadana kläder. Den andra figuren i huset med armen böjd uppåt ser ut att ha likadana kläder som figuren utanför huset. Det är oklart vilka sorts kläder figurerna på skeppet har.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. De kvinnliga figurerna är lika stora medan de manliga figurerna är avbildade i tre olika storlekar. Först de manliga figurerna under masten, sedan den manliga figuren närmast masten och till sist den manliga figuren utanför huset och den manliga figuren längst fram på skeppet. Det är möjligt att den manliga figuren längst fram på skeppet istället är på land på grund av likheten i storlek med den manliga figuren utanför byggnaden. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är skeppet med objekten under, byggnaden och de okända objekten omkring figurerna. Det är möjligt att bilden visar två olika scener som utspelar sig på olika platser.

Ring 7. CMS I.514. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 7. (CMS I.514):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros föreställa en kultscen med tre aktörer. Dessa beskrivs som två kvinnliga och en manlig figur. Figuren i mitten tros vara i en dansande rörelse. Figuren med utsträckta armar beskrivs plocka frukter från träden. Figuren vid ett träd håller händerna lyfta framför ansiktet.⁴⁰ En nyare tolkning beskriver motivet som en ”trädsakarscen”. Figuren med händerna uppe tros möjligtvis utföra en tillbedjan.⁴¹

Figuren är placerade i mitten av bilden och står på tre olika nivåer. Först figuren med utsträckta armar, sedan figuren med händerna lyfta och till sist figuren i mitten.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figuren med händerna lyfta är längre ifrån de andra figurerna och får ett större utrymme. Detta kan ses genom att jämföra avståndet mellan den mittersta figures armar och de andra figurernas huvud samt den mittersta figures underdel mot de andra figurernas fötter. Figuren kan delas in i uppställningen (I-II).

Figuren med händerna lyfta är vänd mot trädet med kroppen vinklad snett uppåt. Den mittersta figures underdel är vänd mot figuren med händerna uppe. Den övre delen av kroppen är riktad mot betraktaren. Huvudet är riktat mot figuren med utsträckta armar.

⁴⁰ Biesantz, Matz & Sakellariou (red.) 1964, 542.

⁴¹ Arachne databas 2012.

Figuren med utsträckta armar är vänd mot trädet med kroppen böjd bakåt så att ansiktet hamnar i riktningen snett uppåt.

Figuren med händerna lyfta ser ut att ha bägge armarna vinklade uppåt och sammanslagna. Den ena foten är lagd under trädet. Den mittersta figuren har ena armen vinklad uppåt ifrån figuren med händerna lyfta. Den andra armen är lagd ovanför figuren med utsträckta armar. Det ser dock ut som den mittersta figuren också samspelar med trädet likt figuren med utsträckta armar.

Figuren med händerna lyfta och figuren med utsträckta armar har likartade kläder. Figuren med utsträckta armar kan möjligtvis också vara naken. Den mittersta figuren har en detaljerad klädsel som skiljer sig från de andra.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. Den manliga figuren innehar den lägsta nivån. Den kvinnliga figuren som har händerna lyfta är också något större än den manliga figuren trots deras likartade utseende. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är träden samt konstruktionerna.

Ring 8. CMS II,3.51. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 8. (CMS II,3.51):

Denna guldring är utgrävd i Knossos. Bilden tros föreställa en kultscen med fem aktörer. Alla figurerna har tolkats som kvinnor. Figuren i mitten och figuren med armarna böjda tros möjligtvis vara gudinnor. Figuren med armarna lyfta beskrivs utföra en tillbedjan. Den minsta figuren tros vara ovanför en himmelslinje som även kan ses bredvid figuren i mitten.⁴² De fyra stora figurerna beskrivs vara klädda i likadana kläder. De tros antingen bära armband eller kortärmade tröjor.⁴³ Figuren med armarna lyfta som står närmare mitten av bilden beskrivs bära ett bälte, till skillnad från de andra. Figuren som står i mitten beskrivs också vara avbildad i större storlek än de andra figurerna.⁴⁴ Objektet bredvid figuren i mittens arm beskrivs vara en form av ax. Föremålet vid benen på figuren i mitten har tolkats som ett öga. Objektet ovanför figuren som har armarna böjda beskrivs möjligtvis föreställa en puppa. De andra objekten spridda i bilden har tolkats som växter.⁴⁵ En annan tolkning har varit att ”himmelslinjen” på varsin sida om figuren i mitten istället är en liten och stor orm. Den så kallade puppan ovanför figuren med böjda armar beskrivs istället föreställa ett huvud med horn. Ormen och huvudet med hornen jämförs med stjärnbilderna ”vattenormen” och ”oxen”. Dessa objekt tros även höra ihop med den minsta figures kroppsförm som jämförs med stjärnbilderna ”Björnvaktaren” och ”Norra kronan”.⁴⁶

⁴² Biesantz, Matz, Platon & Pini (red.) 1984, 61-62.

⁴³ Cain 2001, 33.

⁴⁴ Müller (red.) 2000, 270-271.

⁴⁵ Arachne databas 2012.

⁴⁶ Kyriakidis 2005, 139, 143, 151-152.

En bredare diskussion har förts kring vilken typ av kultscen bilden visar. En tolkning är att bilden visar en epifaniscen. Den lilla figuren beskrivs som en nedstigande gudom på grund av håret som beskrivs vara i rörelse tillsammans med fötterna som pekar nedåt. De andra figurerna beskrivs som prästinnor som inväntar gudomens ankomst.⁴⁷ Figurerna har också beskrivits som deltagare i en rit för unga kvinnor.⁴⁸ De tros vara i rörelse och påverkade av ett transliknande tillstånd. Anledningen till detta beskrivs vara att deras kläder sveper omkring och deras armband skakar. Rörelser likt dessa tros ha frammanat en hörselupplevelse av rituell karaktär för deltagarna. Den märkliga formen på figurernas huvud beskrivs vidare som ”förvrängda” eller ”icke-mänskliga” och bidrar till att avbilda ett drömliknande tillstånd av scenen. Objektet som beskrivs vara en puppa ovanför figuren med armarna böjda har tolkats som ett tecken för ”övergång” till ett annat tillstånd med sinne och kropp.⁴⁹ En annan tolkning av bilden är att scenen är avbildad i ett ”kavaljerperspektiv”. Detta innebär att figurerna i bilden är menade att ses i sina tredimensionella former trots deras avbildning på en plan yta.⁵⁰ Den mindre figuren beskrivits därför vara längre ifrån de andra figurerna istället för att sväva ovanför dem.⁵¹ Det har också ifrågasatts ifall figurerna verkligen formar en scen tillsammans. Deras rörelser kanske istället är olika sekvenser i ett skeende.⁵²

Figurerna är spridda i bilden och står på fyra olika nivåer. Först figuren med böjda armar tillsammans med en av figurerna som har armarna lyfta. Sedan figuren med armarna lyfta som står längst ut på sidan av bilden, figuren i mitten och till sist den minsta figuren.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figurerna med armarna lyfta är närmare varandra än övriga figurer. Den minsta figuren är närmare figuren i mitten än de andra. Figuren med armarna böjda är längre ifrån de andra figurerna och får ett större utrymme. Figurerna kan delas in i uppställningen (I-IV).

Figurerna med armarna lyfta är vända mot mitten av bilden. Det är oklart vilken figur de är vända gentemot. Den minsta figuren är vänd mot figuren i mitten. Figuren i mitten är vänd mot betraktaren i överkroppen. Den undre delen är smått vriden åt figuren med böjda armar. Figuren med böjda armar är vänd mot de andra figurerna i sin underdel. Överkroppen är vänd i en svängd profil mot betraktaren.

---

⁴⁷ Cain 2001, 34; Marinatos 1993, 163.

⁴⁸ Müller (red.) 2000, 276.

⁴⁹ Brodie & Hills (red.) 2004, 37-40.

⁵⁰ Müller (red.) 2000, 271.

⁵¹ Walberg 1986, 123-124.

⁵² Cain 2001, 46.

Figureerna med armarna lyfta har dessa i riktning mot övriga figurer. Det är oklart vilken specifik figur gesten är riktad emot. Den minsta figuren har en eller två armar utsträckta mot figuren i mitten. Observera att den minsta figures gest är likadan som figurernas med armarna lyfta. Figuren i mitten lyfter armen mot betraktaren eller figuren med armarna böjda. Figuren med armarna böjda riktar sig mot betraktaren med gesten.

De flesta figurena bär likadana kläder. Figuren närmast mitten med armarna lyfta har ett mindre detaljerat mönster på sina kläder än de andra figurena. Klädmönstret är dock likt den minsta figures förutom att de horisontella ”veckan” förekommer mer tätt. Figuren närmast mitten med armarna lyfta har också en detalj runt midjan som de andra inte har. Det är märkvärdigt att enbart denna figur bär detta attribut. Det är möjligt att detaljen indikerar att figuren har en särskild roll i scenen. Det mindre detaljerade klädmönstret kan tänkas visa en lägre rang medan objektet runt midjan indikerar att figuren är utvald på något vis. Figuren kanske ska genomgå en övergångsrit? Figuren med armarna böjda har också en annorlunda överkropp än de andra. Det objekt som finns på de andra figurernas armar är istället placerat ovanför figurens axel.

Enbart kvinnor är avbildade. Kvinnan i mitten är något större än de andra kvinnorna och står i kontrast bredvid den minsta kvinnliga figuren. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är växterna och de svårtolkade objekten bredvid figuren i mitten.

Ring 9. CMS II,3.326. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 9. (CMS II,3.326):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros visa tre aktörer i en kultscen. Alla figurer har tolkats som kvinnor. Figuren i mitten har tolkats som en gudinna medan figurerna på sidan beskrivs som tillbedjare. Objekten vid sidan om figurerna har tolkats som heliga träd. Den böjda figuren tros "skaka" det ena trädet på grund av bladen som "flyger" ovanför figuren. Figuren med armarna lyfta tros tillbe figuren i mitten. Objektet nedanför figurerna beskrivs som en växt. Figurerna bär likadana kläder och prickarna vid håret tros vara en form av hårflätor.⁵³

Figurerna är i mitten av bilden och står på tre olika nivåer. Först den böjda figuren, sedan figuren med armarna lyfta och till sist figuren i mitten.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figuren med armarna lyfta är längre ifrån de andra. Deras uppställning kan delas in som (I-II).

Den böjda figuren är vänd mot trädet. Figuren i mitten är vänd mot figuren med armarna lyfta eller trädet bakom. Brösten är dock vända mot betraktaren. Figuren med armarna lyfta är vänd mot figuren i mitten eller den böjda figuren.

Den böjda figuren interagerar med trädet. Figuren i mitten lyfter ena armen mot figuren med armarna lyfta eller mot det andra trädet. Figuren med armarna lyfta riktar dessa mot antingen figuren i mitten eller den böjda figuren.

⁵³ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz, Platon & Pini (red.) 1984, 384-385.

Figureerna bär allihop likadana kläder och har samma prickiga mönster vid huvudet ner mot ryggen. Figuren med armarna lyfta har dock en mindre utbuktande del från huvudet än de andra figureerna.

Bilden består enbart av kvinnor. Figureerna är inte lika stora. Figuren som ”skakar” trädet är större än de andra figureerna. Figuren som lyfter armarna är mindre än de andra figureerna. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är konstruktionerna, träden och växten.

Ring 10. CMS V.173. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 10. (CMS V.173):

Denna guldring är utgrävd i Aten. Bilden visar tre aktörer som utför oklara handlingar. Figurerna har tolkats som två kvinnor och en man som beskrivs placerade på en platta. Den gående figuren är större än de andra. Figurerna som står ihop beskrivs vara klädda likadant med bälten samt höga kragar eller halsband. Den gående figuren tros vara klädd i en form av höftskynke och en huvudbonad. Figuren beskrivs hålla en sorts stav med tre blad medan den andra handen möjligtvis håller ett band som sitter ihop med figuren närmast. Figurerna som står ihop tros hålla armarna tillbakadragna. Objektet bredvid figurerna som står tillsammans tros vara en kolonnad. Objektet mellan figurerna som står tillsammans och den gående figuren beskrivs som en växt med tre blad.⁵⁴ Motivet har tolkats som en frihetsberövande scen. Den manliga figuren tros vara en gud.⁵⁵

Figurerna är placerade i utkanterna av bilden och står i två olika nivåer. Först de kvinnliga figurerna och sedan den manliga. Ingen av figurerna nuddar den angivna marklinjen.

Figurerna har ett ojämnt utrymme mellan varandra. Den gående figuren är längre ifrån de andra figurerna och har ett större utrymme. Figurernas uppställning kan delas in som (I-II).

Figuren utan band är vänd mot de andra figurerna. Figuren kan också vara vänd mot objektet som tolkats som en växt. Detta är relevant eftersom den gående figuren har ett

⁵⁴ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz, Pini & Caskey (red.) 1975, 133.

⁵⁵ Marinatos 2010, 173-176.

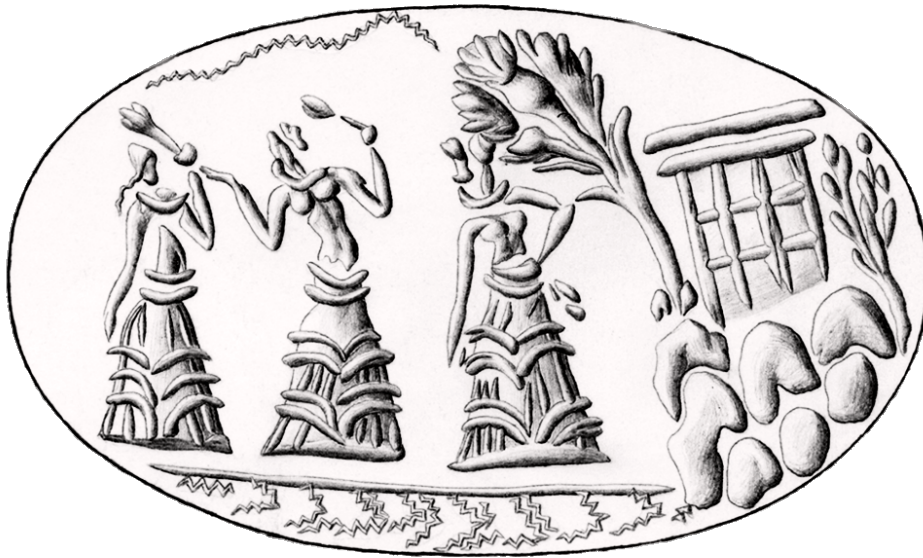
liknande mönster på objektet som tolkats som en stav. Figuren med band ser ut att vara vänd mot den gående figuren. Det är dock osäkert ifall huvudet är böjt framåt eller vänt mot figuren utan band. Ifall huvudet är vänt kan det också vara det mot objektet som tolkats som en kolonnad. Den gående figuren är vänd ifrån de andra figurerna. Dess huvud verkar dock vara vänt mot betraktaren.

Det är oklart vilka gester figurerna med band och utan band gör. Figuren utan band ser ut att vila armen på höften. Det är oklart ifall bandet sitter ihop med figuren som är kopplad till den gående figuren. Det är också möjligt att figuren håller i ett "handtag".

Figuren med band och utan band har likadana kläder som skiljer sig från den gående figuren. Den gående figuren kan också möjligtvis vara naken?

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. Den manliga figuren är större än de andra och står på en högre nivå. Den kvinnliga figuren med band verkar underlägsen den manliga figuren. Det är dock märkligt att enbart den ena kvinnliga figuren är knuten till ett band från den manliga figuren. Detta kanske innebär att den kvinnliga figuren med band också är underlägsen den kvinnliga figuren utan band. Genusmotivet är *manligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är objekten som tolkats som en kolonnad och en trebladig växt.

Ring 11. *CMS VSIB.114*. Image courtesy of the *CMS Heidelberg*.

Ring 11. (*CMS VSIB.114*):

Denna guldring har grävts ut i Aidonia. Bilden visar tre aktörer, vilka tolkats som kvinnor som rör sig över ett bergigt landskap. Objekten kvinnorna håller i handen är oidentifierade. Linjen ovanför figurerna har tolkats som en himmelslinje. Objekten på sidan av bilden beskrivs som en konstruktion samt ett litet och stort träd.⁵⁶ Linjen ovanför figurerna har även tolkats som en serie flygande bin på grund av dess placering nära trädet.⁵⁷ Bilden tros föreställa en kultscen där figurerna går i procession och offerar objekten de har i handen till trädet. Trädet tros därför vara besjälav av gudomen eftersom det agerar som en kultstaty.⁵⁸

Figurerna är placerade smått åt sidan i bilden och står i tre olika nivåer. Först figuren närmast trädet, sedan figuren i mitten och till sist figuren längst ifrån trädet. Ingen av figurerna nuddar marklinjen.

Avståndet mellan figurerna är jämnt och deras uppställning kan delas in som (III).

Alla figurerna är vända mot betraktaren. Kropparna tycks dock vara smått vridna åt objekten bredvid. Figuren närmast trädet och den mittersta figuren är böjda lite uppåt mot objektet ovanför dem.

Figuren i mitten håller upp bägge sina armar medan figurerna vid sidan hänger ned med den ena armen. Figuren närmast trädet böjer den ena armen mot höften medan den andra

⁵⁶ Biesantz, Matz & Pini (red.) 1993, 116-117.

⁵⁷ Nakassis, Gulizio & James (red.) 2014, 136.

⁵⁸ Arachne databas 2012; Marinatos 2010, 72-73.

figuren längst bak lyfter upp den som figuren i mitten. Figuren i mitten riktar möjligtvis också armen mot figuren längst bak.

Figureerna har likadana kläder. Den mittersta figuren har dock inget detaljerat mönster under magen likt de andra figurena. Figureernas huvuden är avbildade på olika sätt. Det är möjligt att detta ska visa figurernas individualitet.

Enbart kvinnor verkar visas i scenen och de är lika i storlek och står på samma nivå. Det är dock märkbart att figuren längst bak inte har bröst avbildade. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är träd, ett bergigt landskap, en konstruktion och liknande linjer ovanför och under figurena.

Ring 12. CMS VS1B.115. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 12. (CMS VS1B.115):

Denna guldring har grävts ut i Aidonia. Bilden tros föreställa en kultscen med tre aktörer. Figurerna beskrivs möjligen föreställa tre kvinnor som går i en procession. Det är dock oklart ifall figurerna verkligen är mänskliga. Figurerna vid sidan beskrivs lyfta sina händer mot bröstet. Den mittersta figuren vänder sitt huvud åt motsatt håll från de andra. Figurerna tros antingen bära hals och armband eller en form av klädsel på kroppens överdel. Objekten vid sidan om dem beskrivs som kultkonstruktioner med horn på toppen. Marklinjen under tros vara bergig på grund av dess ojämna form.⁵⁹

Figurerna är placerade i mitten av bilden och står på tre olika nivåer. Först figurerna längst bak, sedan figuren i mitten och till sist figuren längst fram. Det är märkbart att figurerna på sidan har den ena foten placerad på en annan nivå. Figuren i mitten har fötterna placerade på samma nivå. Det är möjligt att avbildandet ska framhäva att figurerna på sidan går och är i rörelse medan figuren i mitten står stilla. Alla figurerna är dock ovanför marklinjen.

Avståndet mellan figurerna är jämnt och uppställningen av figurerna kan delas in som (III).

Alla figurerna verkar vända sig i samma riktning sett ifrån fötterna. Den mittersta figuren vänder dock sitt huvud i motsatt riktning mot antingen figuren bredvid eller

⁵⁹ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz & Pini (red.) 1993, 118-119.

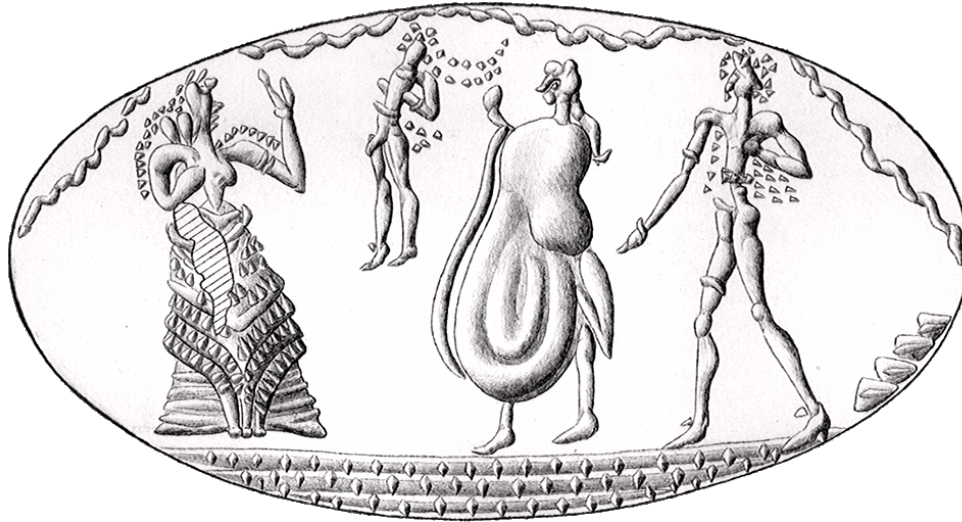
kultkonstruktionen. Den mittersta figurens överkropp är vänd mot betraktaren medan figurernas vid sidorna är vända snett åt sidan.

Figuren längst bak låter ena armen hänga medan den andra är böjd inåt kroppen. Den mittersta figuren har också ena armen vid sidan medan den andra är böjd uppåt. Figuren längst fram har bägge armarna böjda och rör kultkonstruktionen.

Figurerna har likadana kläder och ansikten. Det är möjligt att enbart en figur visas i bilden. De olika gesterna kan beskrivas som en serie av rituella rörelser utförda av en figur. Den första gesten innebär att figuren tar sig för bröstet. Därefter böjer figuren upp armen mot himmeln. Till sist placerar figuren sin hand på kultkonstruktionen. De olika utseendena på kultkonstruktionerna skulle kunna indikera en start och slutpunkt för processionen.

Bilden visar troligtvis kvinnor på grund av klädseln. Ansiktena på figurerna ser dock inte mänskliga ut på grund av "bollarna" på kinderna och den långa näsan (?) som ser ut att komma från "pannan". Det är också möjligt att figurerna bär en mask. Figurerna är lika i storlek men befinner sig på olika nivåer. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är kultkonstruktionerna och marklinjen.

Ring 13. CMS VS2.106. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 13. (CMS VS2.106):

Denna guldring har grävts ut i Elatia. Bilden tros föreställa en kultscen med fyra aktörer. Motivet på bilden tros visa en epifaniscen på grund av den minsta figurens placering ovanför de andra figurerna. Den minsta figuren beskrivs vara i rörelse på grund av prickarnas placering som tolkats som hår. Figurens fötter pekar också nedåt, vilket tolkas som en indikation på svävande. Figuren med ena armen uppe är identifierad som en kvinna. Den andra armen beskrivs hållas för bröstet. Figuren med armen nedåt har tolkats som en man. Figurens andra arm är också placerad vid bröstet. Figuren i det tjocka klädmaterialet har ett okänt genus. Figuren beskrivs ha en fläta som hänger ned bakom ryggen och tros sticka ut sin hand från klädseln. Linjen under figurerna beskrivs möjligtvis vara en form av murverk. Linjerna ovanför figurerna har tolkats som potentiella himmelslinjer. Objektet bakom figuren med armen nedåt beskrivs vara en form av trappavsats.⁶⁰

Figurerna är placerade i mitten av bilden på fyra olika nivåer. Första nivån utgörs av figuren med armen böjd nedåt, sedan figuren i det tjocka klädmaterialet, figuren med armen böjd uppåt och till sist den minsta figuren.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Den minsta figuren är närmare figuren i den tjocka klädseln än de andra figurerna. Figuren med armen böjd uppåt är längre ifrån de andra. Uppställningen på figurerna skulle därför kunna delas in som (I-III).

⁶⁰ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz, Dakoronia, Deger-Jalkotzy & Xenaki-Sakellariou (red.) 1996, 80-81; Kyriakidis 2005, 146.

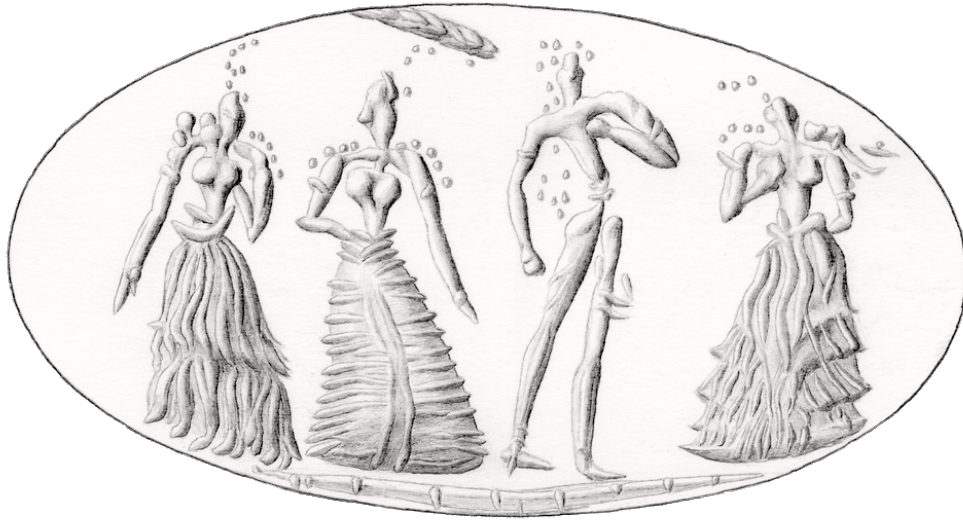
Figuren med armen nedåt är vänd mot de andra figurerna i bilden. Figuren i den tjocka klädseln är vänd mot den minsta figuren samt figuren med armen böjd uppåt. Den minsta figuren är vänd mot figuren med armen böjd uppåt. Den är även snett vriden mot betraktaren. Figuren med armen böjd uppåt är vänd snett mot betraktaren och de andra figurerna.

Både den manliga och kvinnliga figuren i likartad storlek tycks hålla för bröstet. Den ena har dock den andra armen nedåt medan den andra böjer den uppåt. Figuren med armen nedåt sträcker ut armen i riktning mot figuren i den tjocka klädseln. Figuren i den tjocka klädseln ser ut att ha handen uppe vid huvudet. Det är oklart ifall handen riktas mot den minsta figuren. Den minsta figuren ser ut att ha bägge sina armar böjda bakåt medan bröstet trycks fram.

Figuren med armen nedåt och den minsta figuren har bägge ringar vid handleden. Figuren med armen nedåt har dock en ring på armen och låret också. Den minsta figuren har möjligtvis ett bälte. Bägge figurerna ser ut att vara nakna. Figuren med armen böjd uppåt särskiljer sig från de andra liksom figuren i det tjocka klädmaterialet. Det är märkvärdigt att ett mellanrum finns angivet under figuren i den tjocka klädselns hand. Mellanrummet fortsätter nedåt och följer klädselns linje. Det är möjligt att mellanrummet indikerar att figuren håller ett objekt i handen som hänger nära klädseln, exempelvis en orm.

Kvinnor och män avbildas tillsammans. De manliga figurerna på bilden är både störst samt minst av alla figurerna. Den kvinnliga figuren är placerad på en högre nivå än den manliga figuren i likartad storlek. Figuren i den tjocka klädseln särskiljer sig från både männen och kvinnan genom att ha en annan typ av stil på håret. Figuren har också en annan typ av klädsel än resten av figurerna, vilket möjligtvis antyder en särskild roll. Trots dessa distinktioner är det svårt att avgöra genuset på figuren. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är den detaljerade marklinjen, trappavsatsen och linjen ovanför figurerna.

Ring 14. CMS VS3.68. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 14. (CMS VS3.68):

Denna guldring har grävts ut i Kalapodi. Bilden tros föreställa en kultscen i form av en procession. Tre figurer som beskrivs som två kvinnor och en man rör sig mot en fjärde figur som beskrivs som en kvinna. Figuren längst bak i ledet beskrivs lyfta sin ena hand mot hakan medan den andra hänger ned. Figuren i mitten av ledet tros vila ena handen på höften medan den andra hänger ned. Figuren först i ledet håller ena handen för bröstet medan den andra armen hänger nedåt. Figuren utanför ledet håller ena handen vid sitt bröst och den andra vid höften. Figurerna bär inte likadana kläder. De tros bära en form av armringar eller klädsel på överkroppen. Punkterna på figurernas överdel beskrivs vara hår. Figurerna står på en marklinje, möjligtvis en form av stengolv. Objektet ovanför kvinnorna har tolkats som en typ av ax.⁶¹

Figurerna är placerade i mitten av bilden och står på tre olika nivåer. Först de två figurerna längst bak i ledet, sedan figuren längst fram i ledet och till sist figuren utanför ledet.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figuren utanför ledet är längre ifrån de andra. Figureernas uppställning kan delas in som (I-III).

Alla figurerna är smått vridna mot betraktaren och den andra grupperingen av figurer. Figuren utanför ledet blir särskilt uppmärksammas genom att de andra figurerna vänder sig mot denna från underdelen av deras kroppar.

⁶¹ Arachne databas 2012; Pini (red.) 2004, 164-165.

Figuren utanför ledet håller ena armen böjd uppåt och den andra på höften. Figuren längst fram i ledet håller ena armen mot bröstet medan den andra hänger ned. Figuren i mitten av ledet håller den ena handen på höften som figuren utanför ledet medan den andra hänger ned. Figuren längst bak böjer den ena handen uppåt och har den andra hängande som figuren i mitten. Det är märkbart att de kvinnliga figurernas gester tycks speglas i varandra. Dessa kan delas in i tre kategorier: armen vid höften (figuren utanför ledet och figuren i mitten av ledet), armen böjd uppåt (figuren utanför ledet och figuren längst bak i ledet) och armen nedåt (figuren i mitten av ledet och figuren längst bak i ledet). Gesterna från figuren först i ledet särskiljer sig genom att den ena armen är vinklad mer inåt mot bröstet än uppåt. Den andra armen är riktad nedåt fast är mer böjd och inte lika rak som de två sista figurernas i ledet.

De två figurerna längst bak har olika mönster på sina kläder. Figuren utanför ledet har en blandning av kläderna från figuren längst bak och någonting annat som skiljer sig från de andra figurerna. Den manliga figuren är möjligtvis naken. Alla figurerna ser ut att bära armringar.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. Den manliga figuren är större än de kvinnliga och går först i det som tolkats som en procession. Den kvinnliga figuren utanför ledet och i mitten av ledet är dock i en högre nivå än den manliga figuren. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är en detaljerad marklinje och ett objekt som tolkats som ax.

Ring 15. CMS VI.278. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 15. (CMS VI.278):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros föreställa en kultscen med tre aktörer. Figurerna har tolkats som två kvinnliga och en manlig. Den stående figuren har ena armen böjd mot bröstet medan den andra är böjd horisontellt. Fötterna är inte avbildade. Figuren tros möjligtvis vara i en dansande position. Den böjda figuren beskrivs luta sig mot två stora ovala objekt. Den ena armen vilar ovanpå på det närmsta objektet. Det är möjligt att den andra handen möjligtvis rör objektets sida. Föremålen mellan de två ovala objekten beskrivs enbart som vågiga linjer. Den minsta figuren som tros vara manlig har en arm placerad vertikalt medan den andra är horisontell. Figuren tros hålla en dolk i den ena handen medan den andra håller en pilbåge. Alla figurernas hår beskrivs vara i rörelse. Objektet ovanför den böjda figuren beskrivs som ett öra. Objektet framför den minsta figuren har tolkats som ett öga eller en mun. Marklinjen tros indikera en form av trottoar.⁶² Den minsta figuren har tolkats som en ”beväpnad gud” som stiger ned i en epifaniscen.⁶³ Figuren har också jämförts med stjärnbilden Orion.⁶⁴ Den stående figuren tros vara en prästinna av högre rang, men har också tolkats som en drottning på grund av prickarna ovanför huvudet som tros vara en form av finare huvudbonad. Den böjda figuren beskrivs som en figur som föreställer sig scenen i en slags vision.⁶⁵ Det ovala objektet har tolkats som en form av helig sten.⁶⁶

⁶² Arachne databas 2012; Hughes-Brock & Boardman (red.) 2009, 451.

⁶³ Marinatos 2010, 181-182.

⁶⁴ Kyriakidis 2005, 150-151.

⁶⁵ Marinatos 1993, 169-170, 187; 2010, 181-182.

⁶⁶ Kyriakidis 2000, 117-118.

Figureerna är placerade smått åt sidan i bilden och står på tre olika nivåer. Först den stående figuren, sedan den böjda figuren och till sist den minsta figuren. Den böjda figuren har också ett märkbart avstånd från marklinjen till skillnad från den stående.

Avståndet mellan figureerna är ojämnt. Den stående figuren är omgärdad av ett större utrymme. Figureernas uppställning kan delas in som (I-II).

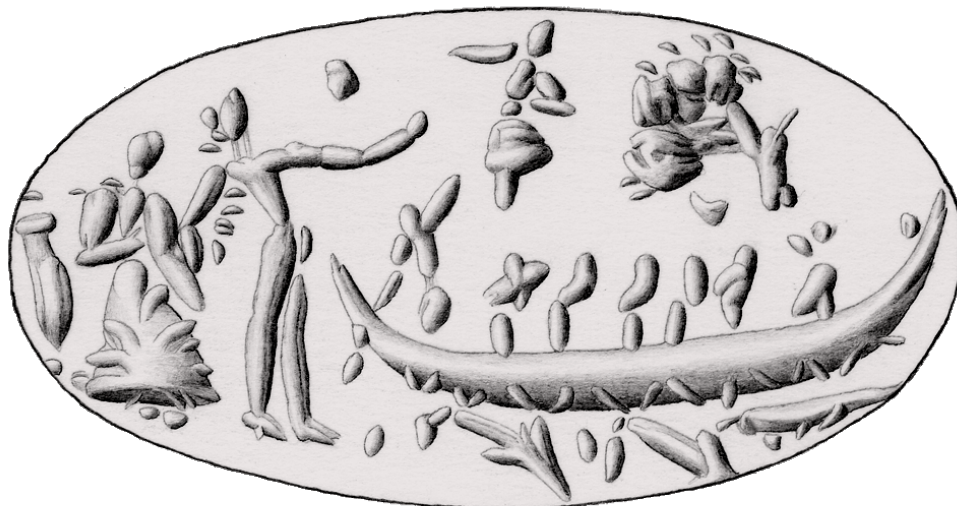
Den stående figuren är vänd mot betraktaren. Dess underkropp är snett vriden mot den böjda figuren. Den böjda figuren är vänd mot objekten. Figurens överkropp är dock smått vriden mot betraktaren. Den minsta figuren är vänd mot antingen den böjda figuren eller objekten ovanför. Figuren är smått vänd mot betraktaren.

Den böjda figuren lutar sig på objektet med sin ena arm medan den andra hålls under bröstet. Det är oklart ifall figuren håller ett objekt i handen eller ifall ”objektet” är en del av armen. Den minsta figuren har en arm utsträckt mot den stående figuren medan den andra armen är lyft snett uppåt. Den stående figuren har ena armen böjd inåt bröstet medan den andra är böjd utåt från kroppen.

Alla figureerna bär olika kläder. Den stående figuren har fler detaljer på kläderna än de andra figureerna. Den böjda figuren har möjligtvis en heltäckande klädsel på grund av den odetaljerade formen på figuren. Den minsta figuren är möjligtvis naken.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. Den manliga figuren är på en högre nivå än de kvinnliga. De kvinnliga figureerna är dock större. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är en marklinje, de två objekten som tolkats som stenar, ögat, munnen eller örat.

Ring 16. CMS VI.280. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 16. (CMS VI.280):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros visa en kultscen eller skeppfararscen med flera aktörer. Figuren närmast kanten av bilden beskrivs som en kvinna som håller ena armen omkring sin midja och lutar sig mot en manlig figur som står bredvid. Den manliga figuren med armen utsträckt riktar denna mot antingen skeppet eller figuren ovanför skeppet. Den andra armen beskrivs vara i kontakt med figurens vid sidan och de tros hålla varandras händer. Figuren ovanför skeppet har sin ena arm riktad mot figuren med armen utsträckt. Den andra armen är böjd mot kroppen. Figuren ovanför skeppet beskrivs ha kläder som liknar formen av en bjällra. Gruppen på skeppet beskrivs bestå av sju figurer där den sista längst bak tros vara i en sittande position. Figuren längst fram på skeppet beskrivs hålla en åra. Objektet under skeppet har tolkats som delfiner eller fiskar. Objektet bakom figuren närmast kanten av bilden beskrivs som ett ovalt föremål med ett platt tak.⁶⁷ Föremålet bakom figuren ovanför skeppet tros vara ett heligt träd. Anledningen till att trädet inte är placerat i en konstruktion tros vara bristande plats i bilden.⁶⁸ Figuren ovanför skeppet har också jämförts med stjärnbilderna björnvaktaren och norra kronan.⁶⁹

Figurenerna är spridda i bilden och står på fem olika nivåer. Först figuren med armen utsträckt, sedan figuren med armen böjd inåt, figuren på skeppets bakre och mittersta del, figuren längst fram i skeppet och till sist figuren ovanför skeppet. Bilden kan också delas upp

⁶⁷ Arachne databas 2012; Hughes-Brock & Boardman (red.) 2009, 456.

⁶⁸ Nakassis, Gulizio & James (red.) 2014, 132.

⁶⁹ Kyriakidis 2005, 152.

i två separata scener med figurerna på skeppet och figuren ovanför skeppet mot figurerna vid sidan om skeppet. Figurerna vid skeppet bildar genom detta tre nivåer medan figurerna på land bildar två sett nedifrån.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Både figurerna på och utanför skeppet har ojämna avstånd mellan varandra. Figuren ovanför skeppet är närmare skeppet än figurerna vid sidan om bilden. Figurerna vid sidan om bilden kan ses som fristående. Figurernas uppställning kan delas in som (II-VIII).

Figurerna på skeppet vänder sig i riktning mot figurerna vid sidan om skeppet. Figuren ovanför skeppet är vänd mot figurerna vid sidan om skeppet. Kroppen är dock halvt vriden mot betraktaren. Figuren med armen utsträckt kan vara vänd mot tre olika håll på grund av markeringen av benet närmast skeppet. Benets markering antyder att figuren är vänd mot betraktaren eller skeppet. Figurens överkropp kan dock vara vänd mot antingen figuren ovanför skeppet eller betraktaren. Figuren med armen böjd inåt är vänd mot betraktaren på grund av armens avbildning framför kroppen.

Figurerna på skeppet har möjligtvis armarna nedåt. Figuren ovanför skeppet har armen utsträckt mot figurerna vid sidan om skeppet. Den andra armen är böjd inåt kroppen. Figuren med armen utsträckt kan rikta denna mot antingen betraktaren, skeppet eller figuren ovanför skeppet. Figuren vid sidan av bilden har ena armen böjd inåt kroppen medan den andra armen går ihop med figurens bredvid.

Figuren med armen utsträckt är möjligtvis naken. Figuren med armen böjd inåt har ett detaljerat mönster på sin klädsel. Figuren ovanför skeppet har ett simpelt mönster på sin klädsel. Det är oklart vilken klädsel figurerna på båten har.

Både kvinnor och män är avbildade. Den manliga figuren med armen utsträckt är större än den kvinnliga figuren vid sidan om bilden. Figurerna på skeppet och figuren ovanför skeppet är avbildade på lika sätt när det gäller utformningen på deras armar och huvuden. Formen på figuren ovanför skeppet kan därför tänkas indikera att denna är kvinnlig medan figurerna på skeppet är manliga. Figuren ovanför skeppet är något större än figuren längst fram i skeppet. Den är också på en högre nivå är den manliga figuren vid sidan om skeppet. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är skeppet, objekten under skeppet, trädet, objektet bredvid figuren vid sidan om bilden och objektet framför figuren med armen utsträckt.

Ring 17. CMS XI.29. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 17. (CMS XI.29):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros föreställa en kultscen med fyra aktörer. Figurerna har tolkats som tre kvinnor och en man. En av figurerna beskrivs luta sig på knä mot det som tolkats som en sten eller säck. Figurens överkropp är vänd mot betraktaren. Figuren i mitten av bilden beskrivs ha sin arm böjd genom en pilbåge. Figuren med pilbågen spänner denna mot figuren i mitten. Den stående figuren som vänder sig beskrivs fly undan scenen samtidigt som den tittar bakåt. Alla figurerna beskrivs bära armband och deras hår markeras av prickar. Objektet bredvid figuren som lutar sig beskrivs som ett träd med en stor stam. Objektet ovanför figuren med pilbågen beskrivs som en dubbelyxa.⁷⁰ De två objekten ovanför figuren som står i mitten har diskuterats föreställa puppor eller huvud med horn i samband med stjärnbilden oxen.⁷¹ Objektet som den ena figuren lutar sig på tros vara en form av helig sten.⁷² Objektet närmast figuren i mittens huvud har tolkats som ett stjärnfall. Figuren som håller om bågen och figuren som spänner den tros vara gudomar.⁷³

Figurerna är spridda i bilden och står på två olika nivåer. Först figuren som lutar sig och figuren som vänder sig. Sedan figuren som spänner pilbågen och figuren i mitten som står på samma nivå (?). De små punkterna vid figurernas fötter föreställer möjligtvis små stenar.

⁷⁰ Arachne databas 2012; Biesantz, Matz, Pini & Betts (red.) 1988, 42-43.

⁷¹ Kyriakidis 2005, 142.

⁷² Kyriakidis 2000, 117-118.

⁷³ Marinatos 2010, 179-182.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figuren med pilbågen är närmare den stående figuren som vänder sig än resten av figurerna. Den lutande figuren är längre ifrån resten av figurerna. Figurernas uppställning kan delas in som (I-III).

Bägge figurerna på sidan är vända på ett likadant sätt. Underdelen av kropparna är vänd ifrån de andra figurerna. Överdelen av kropparna är vänd mot betraktaren medan huvudet är vänt mot de andra figurerna. Figuren i mitten och figuren med pilbågen är vända mot varandra.

Den lutande figuren ser ut att vända handflatan nedåt mot marken. Figuren i mitten böjer ena armen genom pilbågen medan den andra armen hänger nedåt. Figuren med pilbågen håller bågen i ena handen. Den andra armen ser ut att gå ihop med armen tillhörande figuren i mitten. Det är möjligt att armen också kan tillhöra figuren i mitten ifall dess position kan tolkas som en del av en serie rörelser. Figuren i mitten kanske först sträcker ut armen och därefter böjer den. Figuren som vänder sig har ena armen vinklad inåt kroppen medan den andra hänger ned snett mot låret.

Alla figurerna har olika kläder. Den lutande figuren har möjligtvis heltäckande kläder som kanske går upp till bröstet. Det är möjligt att figuren i mitten har på sig en form av höftskynke. Figuren med pilbågen ser ut att ha en variant av den klädseln som figuren som vänder sig har. Bägge figurerna har detaljerade mönster på sina kläder. Klädmönstret skulle kunna delas upp i två kategorier: en simpel från figuren i mitten och den lutande figuren till en avancerad för figuren med pilbågen och figuren som vänder sig. Alla figurerna ser ut att ha armband.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. Alla figurerna är lika stora. Mannen i mitten och kvinnan med pilbågen är placerade på samma nivå. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är trädet med stammen, objektet vid den lutande figuren och de svårtolkade objekten ovanför figurerna. Figurerna i mitten kan också tänkas vara inramade av figurerna vid sidan som bägge vänder sig inåt.

Ring 18. *Archanes Cult Ring*. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 18. (*Archanes Cult Ring*):

Denna guldring har grävts ut på Kreta. Bilden tros visa två olika kultscener med tre aktörer. Figurerna beskrivs som två manliga och en kvinnlig.⁷⁴ Två specifika former av religiösa handlingar beskrivs utföras i samma scen. Figuren vid trädet tros utföra en ritual som innefattar trädskakning. Figuren som omfamnar det som beskrivs vara en sten tros utföra en dyrkan av dess ”heliga krafter”.⁷⁵ Figuren i mitten har tolkats som antingen en prästinna med hög rang eller en drottning. Prickarna ovanför hennes huvud tros vara en representation av en finare typ av huvudbonad buren av kungligheter.⁷⁶ Figurerna beskrivs vara placerade på en marklinje av sten. Insekterna bredvid figuren i mitten har tolkats som en fjäril och en trollslända. Dessa insekter tros inneha en symbolisk betydelse i form av flygande budbärare. Objekten ovanför beskrivs som ett pelarliknande föremål och ett öga. Objektet bredvid dessa beskrivs som föremål liknande ett spö samt ett päronformat objekt.⁷⁷ Det pelarliknande föremålet har också tolkats som en stråle. Objektet som liknas vid ett spö har även beskrivits som en pil.⁷⁸

Figurerna är placerade i mitten av bilden och står på två olika nivåer. Först den lutande figuren och figuren vid trädet, sedan figuren i mitten. Observera att figuren i mitten inte nuddar marken likt de andra figurerna.

⁷⁴ Crowley 2014, cms code: 200.6.

⁷⁵ Andreadaki-Vlazaki, Dimopoulou-Rethemiotaki, Rethemiotakis (red.) 2008, 82-83.

⁷⁶ Marinatos 1993, 185-186; 2010, 14-18, 96-97.

⁷⁷ Crowley 2014, cms code: 200.6.

⁷⁸ Kyriakidis 2005, 140-143.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Den lutande figuren är längre ifrån de andra. Figurernas uppställning kan delas in som (I-II).

Den lutande figuren är möjligtvis vänd mot tre riktningar. Underkroppen är vänd mot objektet. Överkroppen är vänd mot betraktaren och huvudet är möjligtvis vänt mot de andra figurerna. Figuren i mitten är vänd mot två riktningar. Underdelen av kroppen är vänd mot den lutande figuren tillsammans med huvudet. Figurens överkropp är vänd mot betraktaren. Figuren vid trädet är vänd mot trädet med kroppen. Huvudet är dock vänt upp mot grenarna.

Figuren som lutar sig ser ut att hålla om objektet bredvid. Figuren i mitten böjer sin ena arm uppåt möjligtvis mot objektet medan den andra hänger ned. Figuren vid trädet lyfter armarna och rör vid grenarna.

Den lutande figuren och figuren vid trädet ser ut att ha likadana kläder som består av ett slags höftskynke. Bägge figurerna bär armband. Den mittersta figuren har en detaljerad klädsel. Det är oklart ifall den mittersta figuren bär armband eller ifall de horisontella linjerna är mönster på en typ av klädsel.

Både manliga och kvinnliga figurer avbildas. Den manliga figuren som lutar sig mot objektet och den kvinnliga figuren i mitten är lika stora. Den manliga figuren vid trädet är mindre än de andra figurerna. Den kvinnliga figuren i mitten är på en högre nivå än de manliga figurerna. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är trädet, konstruktionen, marklinjen, objektet vid den lutande figuren, insekterna, ögat och de objekt som är oklara bredvid och under ögat.

Ring 19. *Minos Ring*. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 19. (*Minos Ring*):

Denna guldring har ingen arkeologisk kontext. Bilden tros visa ett flertal kultscener med fem aktörer. Figurerna vid träden tros utföra trädskakning. Figuren vid trädet vid sidan beskrivs som kvinnlig medan figuren vid trädet i mitten beskrivs som manlig. Figuren vid trädet i mitten av bilden tros offra ett päronformat objekt till den minsta figuren. Den minsta figuren, figuren som sitter och figuren på båten tolkas som en och samma gudinna i tre olika stadier av närvaro i världen. Den minsta figuren tros stiga ned från himlen i form av en epifaniscen. Figuren har tolkats som svävande på grund av håret som beskrivs vara i rörelse. Figuren som sitter är placerad ovanpå en kultkonstruktion med horn. Båten som figuren styr med en åra tros också innehålla två kultkonstruktioner med horn på toppen.⁷⁹ Den sittande figuren har också diskuterats som en enskild karaktär som överblickar scenen. Hon tros också samspela med kvinnan som stiger ned i form av en epifani. Båten som figuren styr beskrivs ha en trekantig form på baksidan och formen av en sjöhäst på framsidan. Landskapet i bakgrunden beskrivs bestå av stenblock och ett hav. Trädet på sidan och trädet i mitten är placerade i två konstruktioner som benämns ”trädhelgedomar”.⁸⁰

Figurerna är placerade spritt i bilden och står på fem olika nivåer. Först figuren på båten, sedan figuren vid trädet på sidan, den sittande figuren, figuren vid trädet i mitten och till sist den minsta figuren.

⁷⁹ Andreadaki-Vlazaki, Dimopoulou-Rethemiotaki, Rethemiotakis (red.) 2008, 82-83.

⁸⁰ Crowley 2014, cms code: 201.0.

Avståndet är ojämnt mellan figurerna. Den minsta figuren är närmare den sittande figuren än figuren vid trädet i mitten. Figuren vid trädet på sidan och figuren vid båten är avskilda från de andra och varandra. Figurerna kan därför tänkas bilda tre grupper. Uppställningen kan delas in som (I-I-III).

Figuren vid trädet på sidan är vänd i tre olika riktningar. Underkroppen är vänd mot konstruktionen, överkroppen är vänd mot betraktaren och huvudet är vänt mot de andra figurerna. Figuren på båten kan beskrivas vara vänd mot två riktningar. Underkroppen är vänd mot riktningen framåt medan överkroppen och huvudet är vänt mot betraktaren. Figuren vid trädet i mitten är vänd mot trädet med kroppen. Det är oklart ifall huvudet är vänt uppåt eller bakåt mot de andra figurerna. Det är oklart vart den minsta figuren är vänd. Den sittande figuren är vänd mot antingen figuren vid trädet på sidan eller den minsta figuren och figuren vid trädet i mitten.

Figuren vid trädet på sidan har ena armen böjd uppåt med handen vinklad utåt. Den andra armen går ihop med trädet. Figuren på båten använder en åra. Figuren vid trädet i mitten böjer ena armen uppåt och vinklar möjligen också handen utåt. Den andra armen går ihop med trädet. Den minsta figuren har ena armen vinklad snett utåt från kroppen. Den andra armen är möjligtvis vinklad mot betraktaren på grund av dess storlek. Den sittande figuren böjer ena armen uppåt med handen vinklad inåt. Den andra handen är placerad ovanpå objektet på konstruktionen.

Figuren på båten, figuren som sitter och den mindre figuren har likadana mönster på sina kläder. Figuren vid trädet på sidan bär ett heltäckande mönster på sina kläder som särskiljer sig från de andra figurernas. Figuren vid trädet i mitten är möjligtvis naken.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. De kvinnliga figurerna blir gradvis större. Först den minsta figuren, sedan figuren på båten och till sist figuren vid trädet på sidan och den sittande figuren. Den manliga figuren är mittemellan de andras storlekar. Den är större än den minsta figuren och figuren i båten samtidigt som den är mindre än figuren vid trädet på sidan och den sittande figuren. Den manliga figuren är dock på den näst högsta nivån i bilden. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är träd, vatten, stenar, en båt med en åra, kultkonstruktioner med horn på två olika platser i bilden och objektet bredvid figuren vid trädet i mitten. Figurerna kan tänkas vara inramade av trädtopparna, kultkonstruktionerna och vattnet. Bilden skulle också kunna delas in i tre olika delar. Figuren vid trädet på sidan, figuren på båten och figurerna bredvid trädet i mitten.

Ring 20. *Poros Ring*. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 20. (*Poros Ring*):

Denna guldring har blivit utgrävd på Kreta. Bilden tros visa två olika kultscener med fyra aktörer. Figurerna beskrivs som två kvinnliga och två manliga. Figuren med armen utsträckt och den sittande figuren tros vara delaktiga i en ”helig konversation”. Figuren vid trädet och dess kultkonstruktion tros utföra en trädskakning i hastiga rörelser. Denna figur beskrivs som en tillbedjare som är inne i ett transliktande tillstånd på grund av den ”heliga konversationen”. Den minsta figuren beskrivs sväva eller stiga ned från himlen i form av en epifaniscen. Figuren som sitter tros vara en gudinna som svävar ovanför fåglar som beskrivs som örnar eller hökar.⁸¹ Den minsta figurens form har också jämförts med stjärnbilderna björnvaktaren och norra kronan.⁸² Figuren i mitten tros spela en väsentlig roll i scenen på grund av dess position på en piedestal samt den befällande gesten som den utför.⁸³ Figuren har diskuterats föreställa en gud eller en kung på grund av sin huvudbonad som tros vara av en finare variant.⁸⁴ En bredare diskussion har först kring vad de tre lösa symbolerna i luftrummet (linjen under den minsta figuren, föremålet ovanför figuren med armen utsträckt och föremålet ovanför figuren vid trädet) föreställer. Objektet ovanför figuren vid trädet har tolkats som en puppa eller ett frö.⁸⁵ En annan beskrivning har varit att det föreställer en sorts stråle.⁸⁶ Objektet utformat som en linje under den minsta figuren tros indikera utrymme och

⁸¹ Crowley 2014, cms code 200.8; Müller (red.) 2000, 44, 47-48.

⁸² Kyriakidis 2005, 152.

⁸³ Müller (red.) 2000, 45-46; Mylonopoulos (red.) 2010, 40.

⁸⁴ Marinatos 2010, 100-101; Müller (red.) 2000, 46.

⁸⁵ Müller (red.) 2000, 50-52.

⁸⁶ Kyriakidis 2005, 140-141.

har beskrivits föreställa kometer eller vintergatan.⁸⁷ Det har också diskuterats inneha formen av en orm.⁸⁸ En annan tolkning har varit att det föreställer en linje av bin.⁸⁹ Objektet ovanför huvudet på figuren med armen utsträckt beskrivs vara ett öga. Objekten under fåglarna beskrivs som växter. Växterna tros också symboliskt representera jorden eftersom gudinnan tros befinna sig på en plats mellan jorden och himlen. Scenen har överlag tolkats som en avbildning av ”den flygande gudinnans” nedstigning från himlen. Fåglarna under har tolkats som gudinnans sändebud.⁹⁰

Figureerna är placerade spritt i bilden på tre olika nivåer. Först figuren med armen utsträckt och figuren vid trädet, sedan den sittande figuren och till sist den minsta figuren.

Avståndet mellan figureerna är ojämnt. Den sittande figuren är längre ifrån de andra. Den minsta figuren är närmare figuren i mitten än övriga. Figureernas uppställning kan delas in som (I-III).

Den sittande figuren är vänd mot figuren med armen utsträckt och den minsta figuren. Överkroppen är möjligtvis vänd mot betraktaren. Figuren med armen utsträckt är vänd i riktning mot den sittande figuren. Huvudet är böjt snett uppåt mot den minsta figuren. Figuren vid trädet är vänd mot trädet. Det är oklart vart den minsta figuren vänder sig.

Den sittande figuren böjer ena armen mot bröstet medan den andra är böjd framåt mot figuren med armen utsträckt. Figuren med armen utsträckt riktar denna mot den sittande figuren. Deras armar möts på samma linje. Figuren vid trädet har möjligtvis bägge armarna lyfta vid sidan om trädet. Det är oklart vad den minsta figuren har för gester.

Figuren med armen utsträckt och figuren vid trädet är möjligtvis nakna. Den sittande figuren har ett mönster som liknar den minsta figurens klädsel. Skillnaden är att de horisontella ”veckan” förekommer mer tätt hos den sittande figuren. Det är möjligt att figuren med armen utsträckt och figuren vid trädet är samma figur som utför olika gester i en serie av rörelser. Deras utseende är lika både vid huvudet och resten av kroppen.

Kvinnor och män är avbildade tillsammans. De manliga figureerna är lika stora som den sittande kvinnliga figuren. Den minsta kvinnliga figuren är placerad på en högre nivå än de manliga figureerna. Genusmotivet är *blandat*.

Ytterligare komponenter i bilden är träd, växter, en form av piedestal, fåglarna och objekten ovanför figureerna som är oklara.

---

⁸⁷ Müller (red.) 2000, 50-52.

⁸⁸ Kyriakidis 2005, 140-142.

⁸⁹ Nakassis, Gulizio & James (red.) 2014, 136.

⁹⁰ Müller (red.) 2000, 44, 49-52.

Ring 21. Pylos-ringen. Image courtesy of The Department of Classics University of Cincinnati.

Ring 21. (Pylos-ringen):

Denna guldring grävdes ut i Pylos maj 2015. Bilden tros avbilda en kultscen där den största figuren i mitten av de små möjligtvis kan föreställa en gudinna. De mindre figurerna bredvid tros vara unga tillbedjare. De tre figurerna tros utföra dansande rörelser. Figureerna i motsatt riktning beskrivs hålla händerna mot huvudet, vilket tros markera en tillbedjande gest. Objektet i mitten beskrivs som en helgedom omgärdad av palmträd.⁹¹

Figureerna är placerade på sidorna av bilden och står i tre olika nivåer. Först den mindre figuren längs med bildens kant tillsammans med den största figuren. Sedan figuren närmast bildens kant med ena armen böjd uppåt tillsammans med den mindre figuren närmast konstruktionen i mitten av bilden. Högst placerad i bilden är figuren närmast konstruktionen i mitten med ena armen böjd uppåt. Bildens marklinje är snett vinklad likt en uppförsbacke mot objektet i mitten.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Den största figuren är närmare den mindre figuren bakom än den framför. Figurerna är också placerade på varsin sida av objektet i mitten och kan därför ses som fristående. Uppställningen kan delas in som (II-III).

De mindre figurerna och figurerna med ena armen böjd är vända mot objektet i mitten. Den mindre figuren närmast kanten av bilden har huvudet smått böjt framåt. Figurerna med ena armen böjd har överdelen av kroppen vänd mot betraktaren. Den största figuren på sidan

⁹¹ Tzavella 2016.

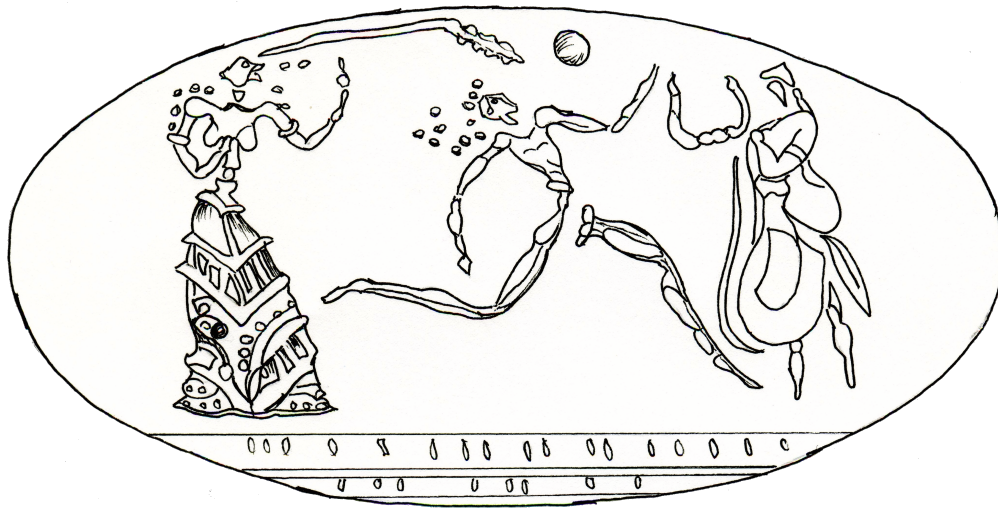
är vänd mot objektet i mitten med underdelen av kroppen. Överdelen är vänd mot betraktaren och huvudet är snett lutat mot ena axeln.

Den största figuren på sidan har bägge armarna böjda inåt vilandes på höften. De mindre figurerna bredvid gör liknande gester. Det är möjligt att enbart ena armen syns för att de är vända på sidan. De andra figurerna böjer ena armen inåt mot möjligtvis hakan medan den andra armen hänger snedd nedåt.

Den största figuren och de mindre figurerna bär likadana kläder. De har också likadana element vid midjan, halsen samt bakom kroppen. Det är möjligt att dessa är kläddekorationer. Dekorationerna vid halsen som liknar vingar visar möjligtvis rörelse. Kläddekoren vid midjan fortsätter möjligtvis bakom de mindre figurenas kropp. Den största figures kläddekor som syns bakom kroppen hänger möjligtvis ihop med dekorationen runt halsen. Det är möjligt att klädesplagget ska föreställa en själ som går ned bakom ryggen. Figurerna bär också allihop armband. Figurerna med ena armen böjd bär kläder med enklare mönster. Bägge figurerna har ett armband på ena armen och bär avlånga huvudbonader. Det är möjligt att figurerna också håller ett oklart föremål i handen som hänger nedåt.

Enbart kvinnor avbildas. En av de kvinnliga figurerna är större än de andra medan två är mindre. Genusmotivet är *kvinnligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är marklinjen, träden vid sidan om konstruktionen, konstruktionen i mitten, objekten omkring konstruktionen och mönstret nedanför figurerna. Det är möjligt att mönstret symboliserar hav. Marklinjen föreställer kanske därför en strandlinje. Konstruktionen i mitten av bilden har också objekt som liknar grenar ovanpå taket. Det finns också olika ”märken” ovanför figurerna. Det är oklart vad dessa symboliserar.

Ring 22. *Runner Ring*. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 22. (*Runner Ring*):

Denna guldring har blivit utgrävd på Kreta. Bilden tros föreställa en tävlingscena med tre aktörer. Figurerna beskrivs som en kvinna och två män. Figuren i mitten har tolkats som en löpande atlet som kommer i mål i samband med en tävling. Figuren tros befinna sig i rörelse på grund av dess bakåtlutande huvud och kropp som är vänd mot betraktaren. Figuren beskrivs vara klädd i ett slags höftskyvke. Figuren i den tjocka klädseln beskrivs ha huvudet nedböjt och ena armen böjd inåt kroppen med näven knuten. Figuren tros ha en form av fläta som faller ned på dess rygg. Figuren bakom den som springer har tolkats som en form av prästinna. Figurens ena arm beskrivs vara vinklad mot bröstet medan den andra är riktad mot mitten av bilden. Figuren beskrivs vara klädd i en sorts tröja med korta ärmar. Prickarna ovanför figuren i mitten och figuren bakom tros föreställa hår. Figurerna beskrivs stå på en marklinje som möjligtvis föreställer en stenbelagd väg. Den böjda linjen ovanför figuren i mitten tros indikera himlen eller en fallande stjärna. Stjärnan har tolkats som ett gudomligt tecken i samband med att figuren i mitten vinner en tävling. Stjärnans gudomliga attribut tros indikeras av att figuren i mitten riktar huvudet mot den. Objektet framför figuren i den tjocka klädseln har diskuterats föreställa ett musikinstrument eller ett så kallat "kulthorn". Det beskrivs också möjligtvis föreställa en "ormram" som är en symbol som visar två ormar som sitter ihop som en ram. Figuren i den tjocka klädseln tros bära objektet framför sig.⁹²

Andra tolkningar beskriver figuren i mitten som en gud eller kung. Avståndet mellan figurerna på sidan har tolkats som en start och slutpunkt för figuren i mitten. Figuren i den

⁹² Lebessi, Muhly, Papasavvas 2004, 2-3, 11-12, 15-18, 21-23.

tjocka klädseln tros hålla ett pris i form av en krona. Det har också ifrågasatts ifall figuren som håller objektet verkligen är av manlig karaktär.⁹³

Figurerna är placerade i mitten av bilden. De står i två nivåer, först figurerna på sidan och sedan figuren i mitten. Ingen av figurerna nuddar marken.

Avståndet mellan figurerna är ojämnt. Figuren bakom är längre ifrån resterande figurer. Uppställningen kan delas in som (I-II).

Figuren i den tjocka klädseln är vänd mot figuren i mitten eller objektet framför figuren. Figuren i mitten är vänd mot figuren i den tjocka klädseln. Figurens huvud är dock vänt mot objektet ovanför. Figuren bakom är vänd mot de andra figurerna. Figurens bröst är dock vända mot betraktaren.

Figuren i den tjocka klädseln har ena armen böjd inåt bröstet. Den andra armen hänger möjligtvis ned vid sidan. Figuren i mitten har bägge armarna utsträckta i böjda positioner. Figuren bakom har ena armen böjd mot bröstet medan den andra är halvt utsträckt och böjd uppåt.

Alla figurerna har olika utseenden. Figuren i mitten är möjligtvis naken. Figuren bakom har ett detaljerat mönster på sin klädsel och figuren i den tjocka klädseln har en vertikal linje angiven framför sig. Det är oklart ifall linjen är en del av klädseln eller ett separat objekt. Den angivna linjen ser ut att vara avskild från klädseln samtidigt som den också följer klädseln form.

Kvinnor och män avbildas tillsammans. Den manliga figuren i mitten är avbildad i en större storlek än övriga och något högre placerad än de andra figurerna i bilden. Genusmotivet är *manligt*.

Ytterligare komponenter i bilden är marklinjen, objektet framför figuren i den tjocka klädseln och objektet ovanför figuren i mitten.

---

⁹³ Marinatos 2010, 177-179.

BIBLIOGRAFI

- Andreadaki-Vlazaki, Maria., Dimopoulou-Rethemiotaki, Nota., Rethemiotakis, Giorgos (red.), *From the Land of the Labyrinth: Minoan Crete, 3000-1100 BC./ Essays*, New York 2008.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich & Sakellariou, Agnes (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 1, Die minoischen und mykenischen Siegel des Nationalmuseums in Athen*, Berlin 1964.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich., Pini, Ingo & Caskey, John L. (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 5, Kleinere griechische Sammlungen*, Berlin 1975.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich., Platon, Nikolaos & Pini, Ingo (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 2, Iraklion, Archäologisches Museum, T. 3, Die Siegel der Neupalastzeit*, Berlin 1984.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich., Pini, Ingo & Betts, John H. (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 11, Kleinere europäische Sammlungen*, Berlin 1988.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich & Pini, Ingo (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 5, Kleinere griechische Sammlungen, Suppl. 1B, Lamia - Zakynthos und weitere Länder des Ostmittelmeerraums*, Berlin 1993.
- Biesantz, Hagen., Matz, Friedrich., Dakoronia, Phanouria., Deger-Jalkotzy, Sigrid & Xenaki-Sakellariou, Agnes (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 5, Kleinere griechische Sammlungen, Suppl. 2, Die Siegel aus der Nekropole von Elatia-Alonaki*, Berlin 1996.
- Brodie, Neil & Hills, Catherine (red.), *Material engagements: studies in honour of Colin Renfrew*, Cambridge 2004.
- Cain, C.D., 'Dancing in the Dark: Deconstructing a Narrative of Epiphany on the Isopata Ring', *American Journal of Archaeology*, vol 105, no. 1, 2001, 27-49.
- Cappel, Sarah., Günkel-Maschek, Ute., Panagiotopoulos, Diamantis (red.), *Minoan archaeology: Perspectives for the 21st century: proceedings of the International Ph.D. and Post-Doc conference at Heidelberg, 23-27 March 2011*, Louvain-la-Neuve 2015.
- Crowley, Janice L., *The iconography of Aegean seals*, Leuven 2013.
- Evans, Arthur., 'The Minoan and Mycenaean Element in Hellenic Life', *The Journal of Hellenic Studies*, vol. 32, 1912, 277-297.
- Hughes-Brock, Helen & Boardman, John (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 6, Oxford the Ashmolean Museum*, Mainz am Rhein 2009.
- Krzyszowska, Olga., *Aegean seals: an introduction*, London 2005.

- Kyriakidis, E., 'Pithos or baetyl? On the interpretation of a group of Minoan rings', *Opuscula Atheniensia*, 25-26, 2000, 117-118.
- Kyriakidis, E., 'Unidentified floating objects on Minoan seals', *American Journal of Archaeology*, vol. 109, no. 2, 2005, 137-154.
- Lebessi, A., Muhly, P., Papasavvas, G., 'The Runner's Ring, A Minoan Athlete's Dedication at the syme sanctuary, Crete', *des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung*, Band 119, 2004, 1-31.
- Marinatos, Nanno., *Minoan religion: ritual, image, and symbol*, Columbia, S.C 1993.
- Marinatos, Nanno., *Minoan kingship and the solar goddess: a near Eastern koine*, Urbana 2010.
- Marinatos, Nanno., 'On the Authenticity of the "Minos Ring": Evidence from Spyridon Marinatos archives', *Ein Minoer im Exil. Festschrift für Wolf-Dietrich Niemeier*, Band 270, Bonn 2015.
- McGowen, Erin., *Ambiguity and Minoan neopalatial seal imagery*, Uppsala 2011.
- Müller, Walter (red.), *Minoisch-mykenische Glyptik: Stil, Ikonographie, Funktion: V. Internationales Siegel-Symposium, Marburg, 23. - 25. September 1999*, Berlin 2000.
- Mylonopoulos, Joannis (red.), *Divine images and human imaginations in Ancient Greece and Rome*, Leiden 2010.
- Nakassis, Dimitri., Gulizio, Joann & James, Sarah A. (red.), *KE-RA-ME-JA: studies presented to Cynthia W. Shelmerdine*, Philadelphia, Pennsylvania 2014.
- Nilsson, Martin. P., *The Minoan-Mycenaean Religion and Its Survival in Greek Religion*, 2., rev. Ed. Lund 1950.
- Pini, Ingo (red.), *Corpus der minoischen und mykenischen Siegel. Bd 5, Kleinere griechische Sammlungen. Suppl. 3, Neufunde aus Griechenland und der westlichen Türkei. 1, Ägina - Mykonos*, Mainz am Rhein 2004.
- Preziosi, Donald & Hitchcock, Loiuise., *Aegean art and architecture*, Oxford 1999.
- Walberg, Gisela., *Tradition and innovation: essays in Minoan art*, Mainz am Rhein 1986.
- Wedde, Michael 'Talking hands. A study of Minoan and Mycenaean ritual gesture. Some preliminary notes', *Meletemata: studies in Aegean archaeology presented to Malcolm H. Wiener as he enters his 65th year*, Liège 1999.
- Younger, J. G., *The iconography of late Minoan and Mycenaean sealstones and finger rings*, Bristol 1988.

Internetreferenser:

Arachne databas, Universität zu Köln 2012:

CMS I.16: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157237>

CMS I.17: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157238>

CMS I.86: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157307>

CMS I.108: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157329>

CMS I.126: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157347>

CMS I.180: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157401>

CMS I.514: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/157767>

CMS II,3.51: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/159136>

CMS II,3.326: : <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/159427>

CMS V.173: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/163313>

CMS VS1B.114: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/165792>

CMS VS1B.115: : <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/165793>

CMS VS2.106: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/166281>

CMS VS3.68: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/166373>

CMS VI.278: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/164409>

CMS VI.280: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/164411>

CMS XI.29: <http://arachne.uni-koeln.de/item/objekt/167242>

Länkar är hämtade den 27 mars 2017.

Crowley, Janice L., IconAData 1.2 databas, *cms code*: 200.6 (Archanes Cult Ring), 201.0 (Minos Ring), 200.8 (Poros Ring), 200.9 (Runner Ring), Universität Heidelberg 2014: <http://www.uni-heidelberg.de/fakultaeten/philosophie/zaw/cms/databases/icona.html>
Hämtad den 27 mars 2017.

Tzavella, Alexandra., IN THE NEWS, *GREECE IS*, 5 Oktober 2016: <http://www.greece-is.com/news/lord-gold-rings>
Hämtad den 27 mars 2017.

Bildreferenser:

Samtliga ritningar och fotografier av ringar som tillhör CMS är hämtade från Arachnes databas, Universität zu Köln 2012. *Bilderna i uppsatsen har publicerats med tillstånd av rättighetsinnehavaren (CMS Heidelberg).*

Ritningen och fotografiet på ”Pylos-ringen” är hämtade från Davis, Jack L. and Sharon R. Stocker., ’The Lord of the Gold Rings: The Griffin Warrior of Pylos’, *Hesperia*, 85.4, 2016, 627-655 (Figure 10a+b: Ring 2, drawing of impression and photograph of bezel). *Bilderna i uppsatsen har publicerats med tillstånd av rättighetsinnehavaren (The Department of Classics University of Cincinnati).*

Ritningar av Archanes Cult Ring, Minos Ring, Poros Ring och Runner Ring ar hämtade från Crowley, Janice L., IconAData 1.2 databas, Universität Heidelberg 2014:
<http://www.uni-heidelberg.de/fakultaeten/philosophie/zaw/cms/databases/icona.html>
Hämtad den 27 mars 2017. *Bilderna i uppsatsen har publicerats med tillstånd av rättighetsinnehavaren (Janice L. Crowley and the IconA Databases).*

BILDBILAGA

Ring 1. *CMS I.16. Image courtesy of the CMS Heidelberg.*

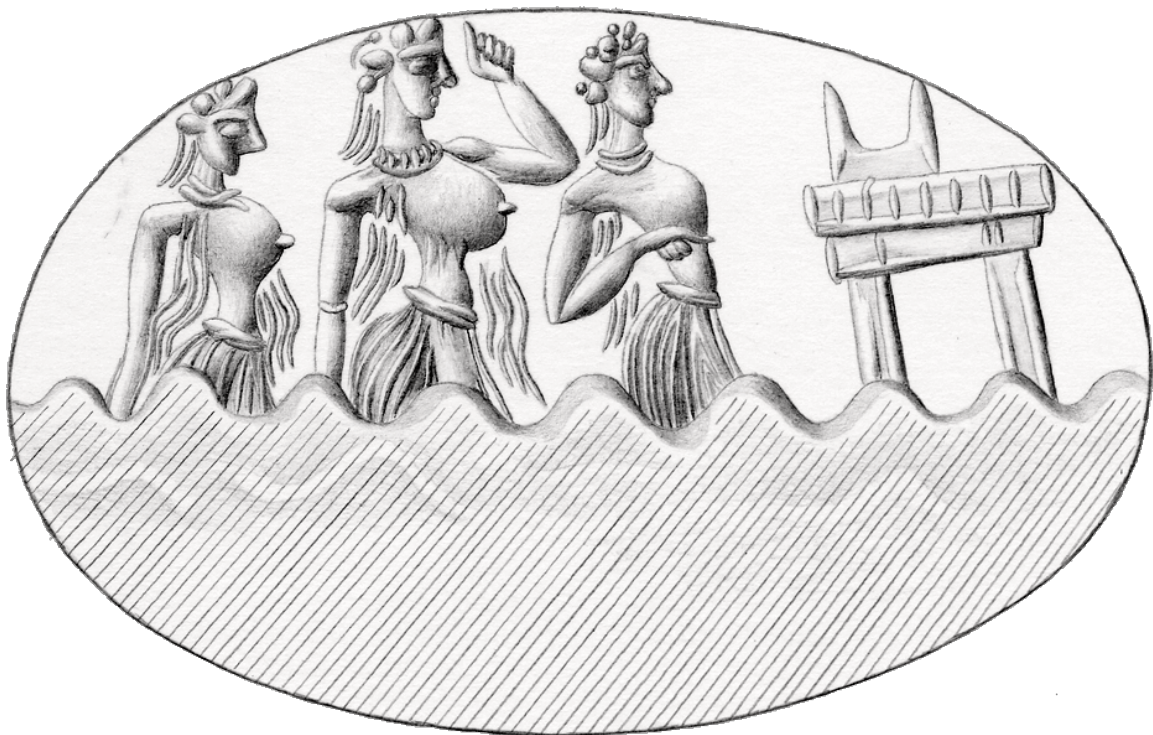
Ring 2. CMS I.17. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

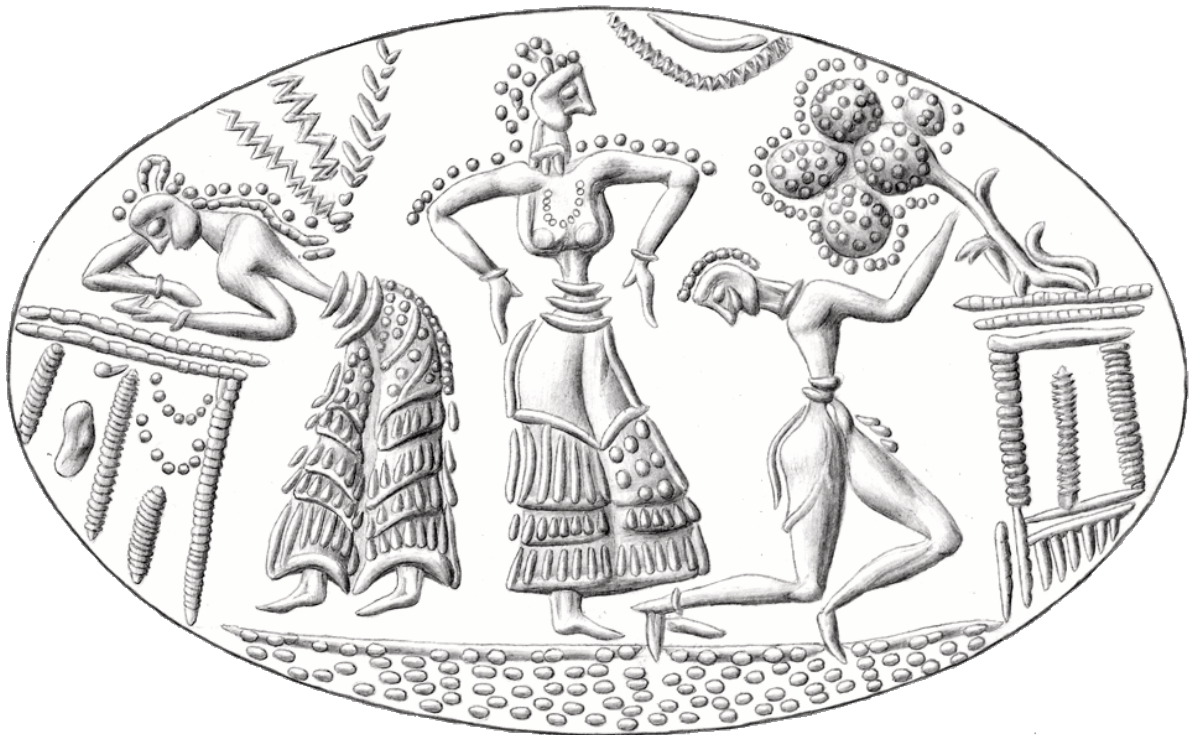
Ring 3. CMS I.86. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

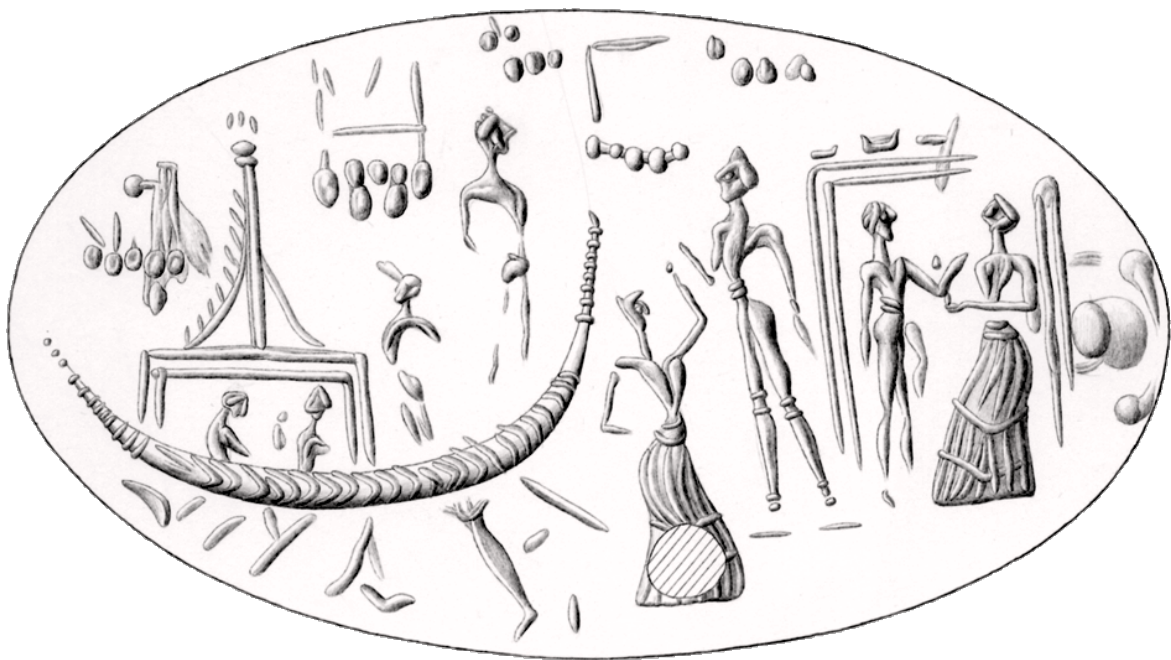
Ring 4. CMS I.108. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

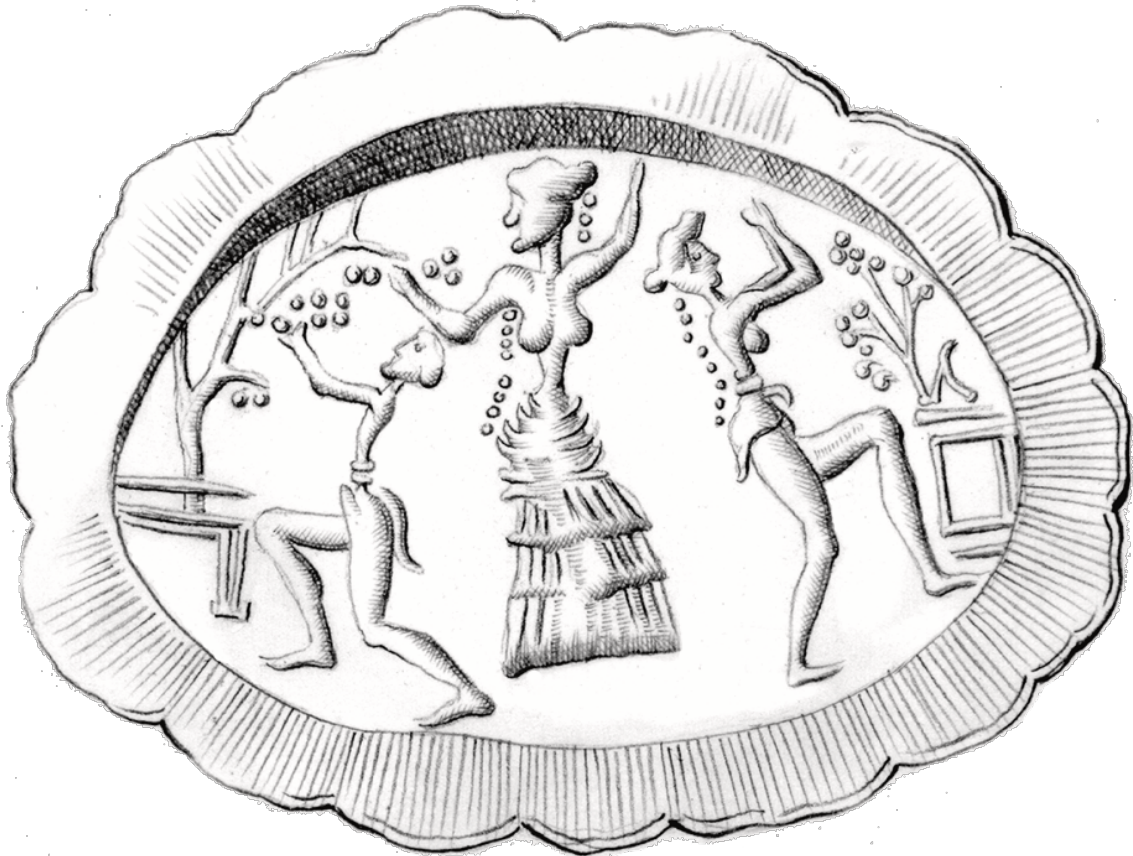
Ring 5. CMS I.126. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 6. CMS I.180. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 7. CMS I.514. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

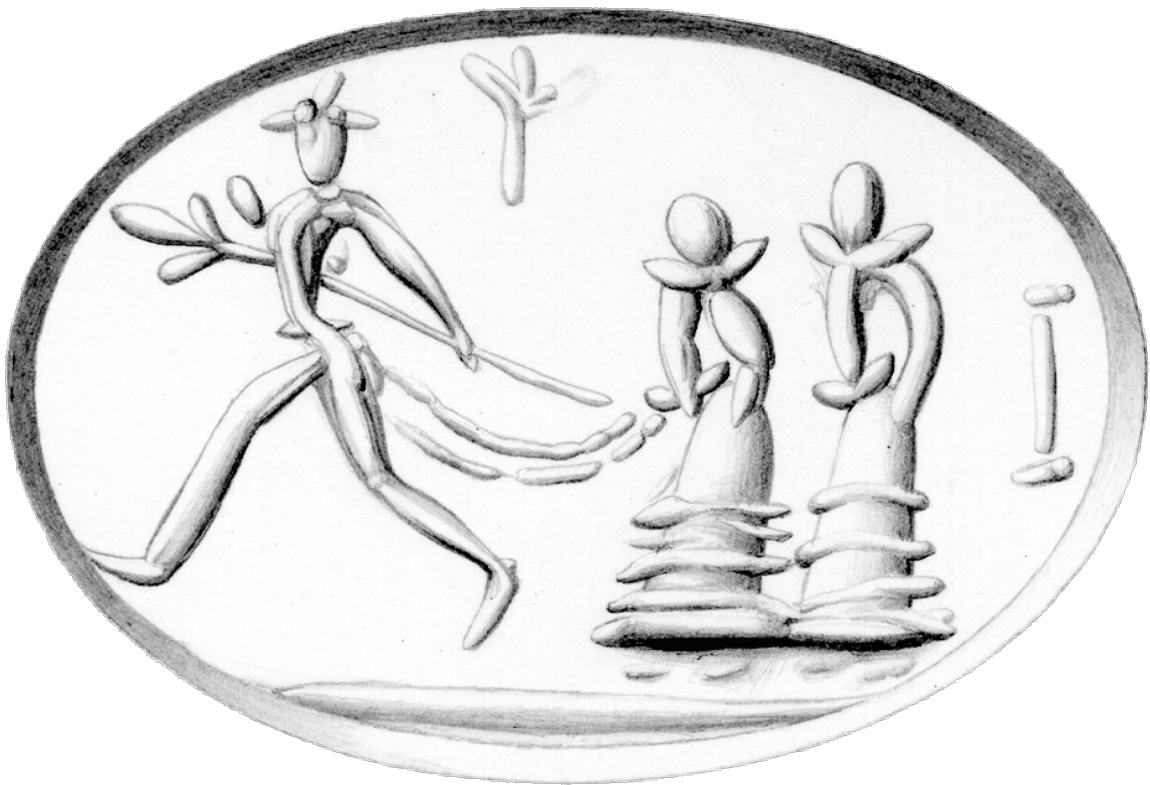
Ring 8. CMS II,3.51. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

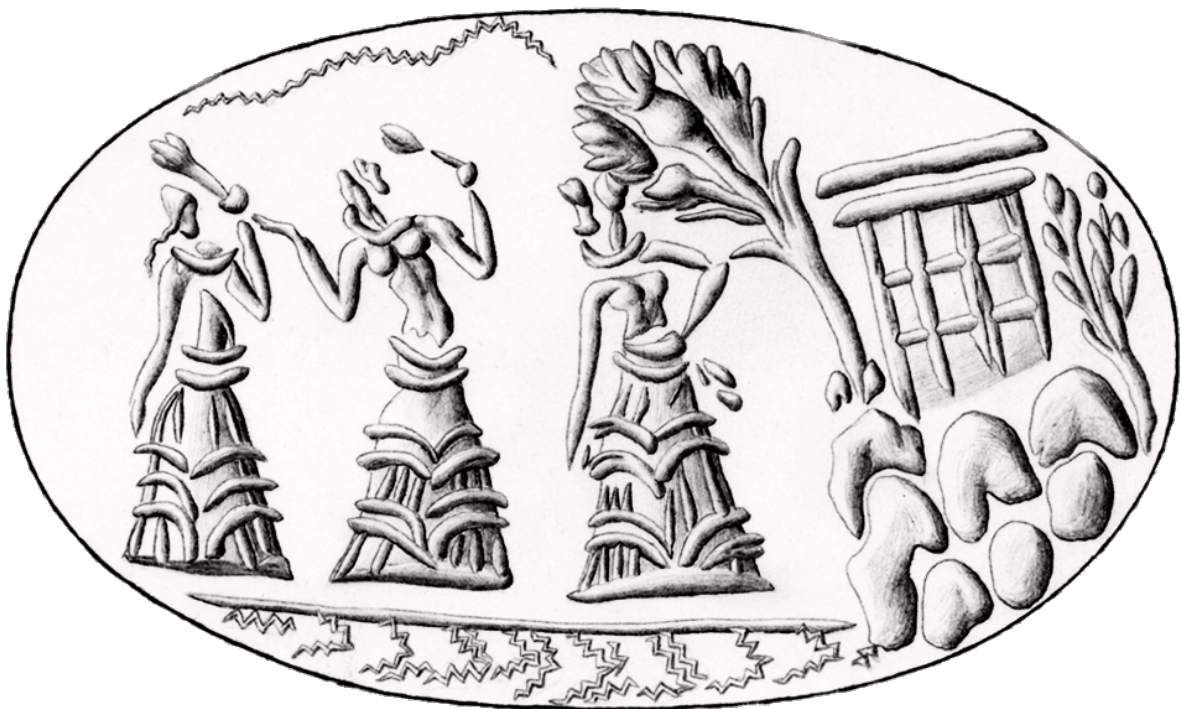
Ring 9. CMS II,3.326. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 10. CMS V.173. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

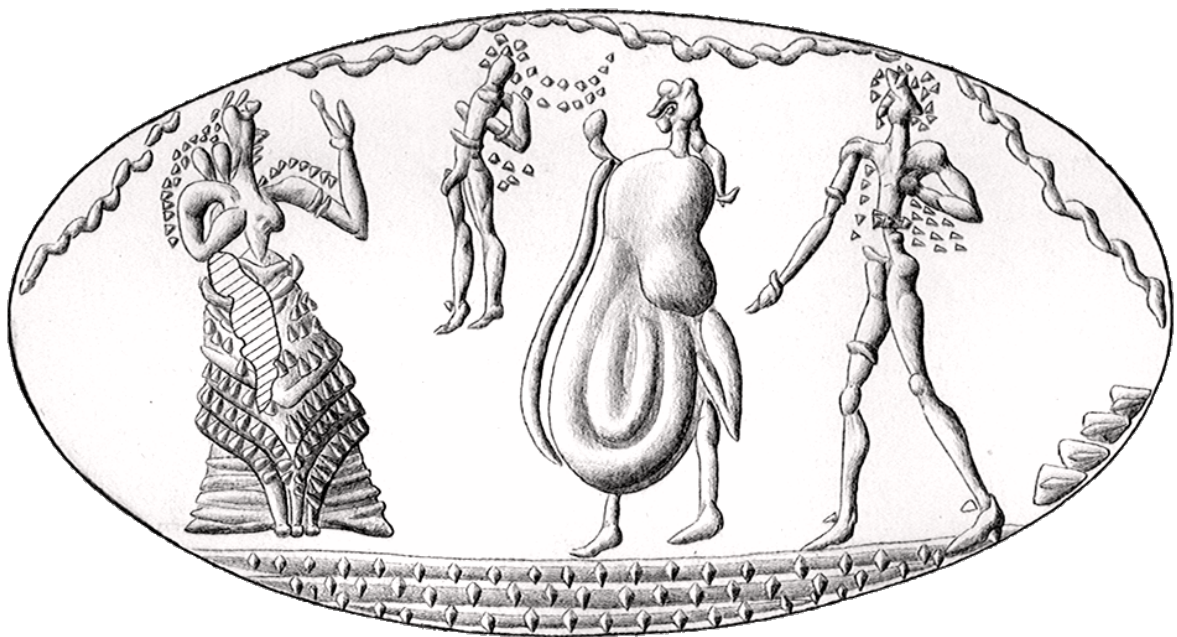
Ring 11. CMS VS1B.114. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

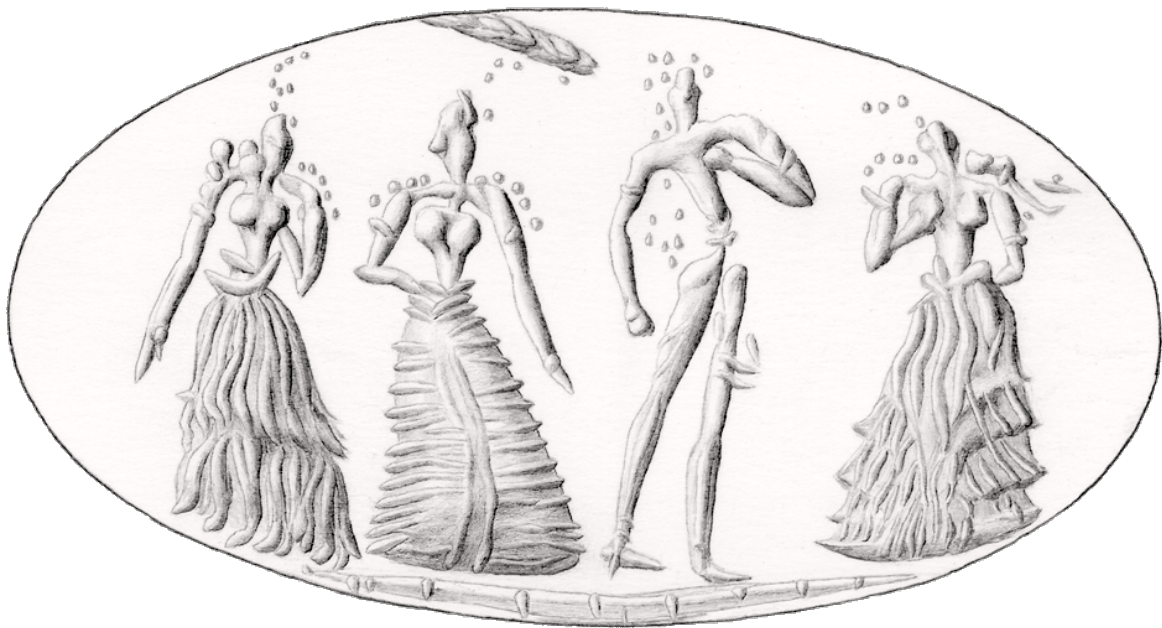
Ring 12. CMS VS1B.115. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 13. CMS VS2.106. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 14. CMS VS3.68. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

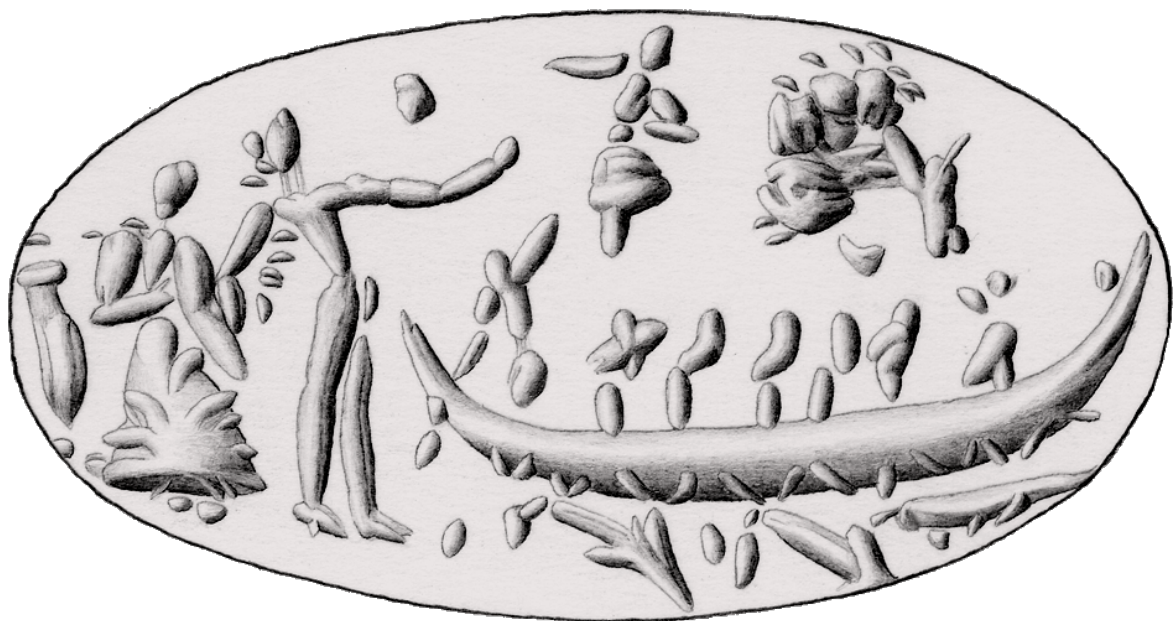

Ring 15. CMS VI.278. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 16. CMS VI.280. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

Ring 17. CMS XI.29. Image courtesy of the CMS Heidelberg.

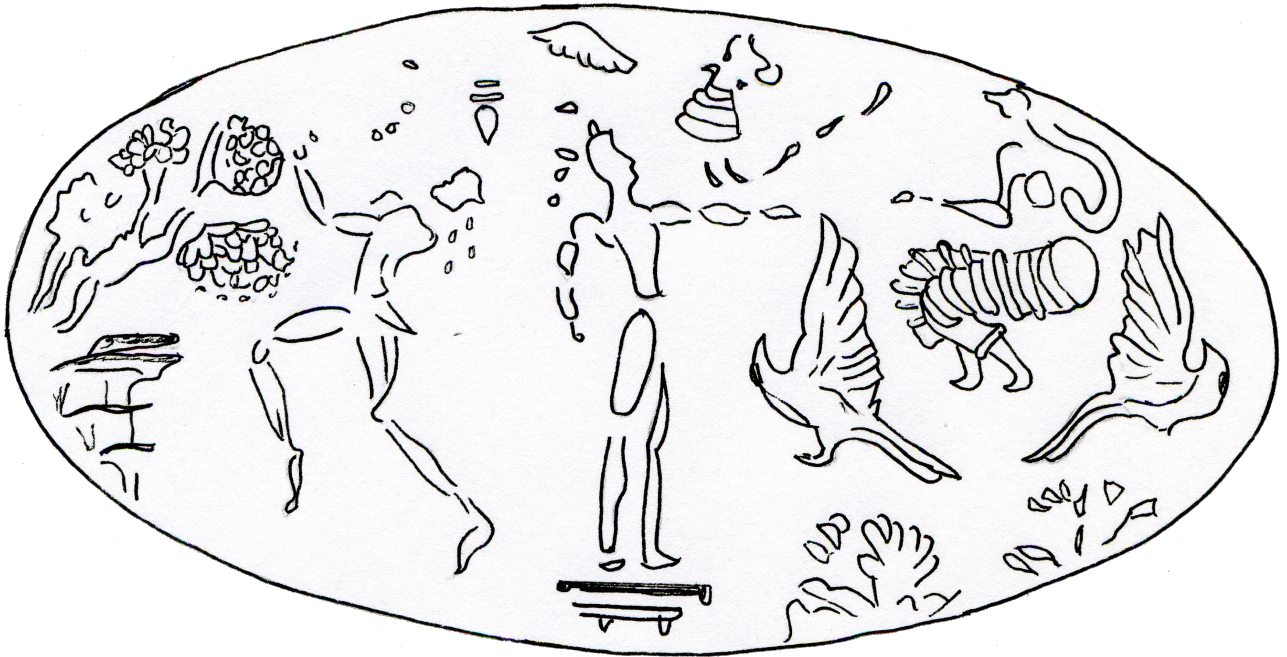
Ring 18. *Archanes Cult Ring*. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 19. Minos Ring. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 20. Poros Ring. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

Ring 21. *Pylos-ringen*. Image courtesy of The Department of Classics University of Cincinnati.

Ring 22. Runner Ring. Image courtesy of Janice L. Crowley and the IconA Databases.

